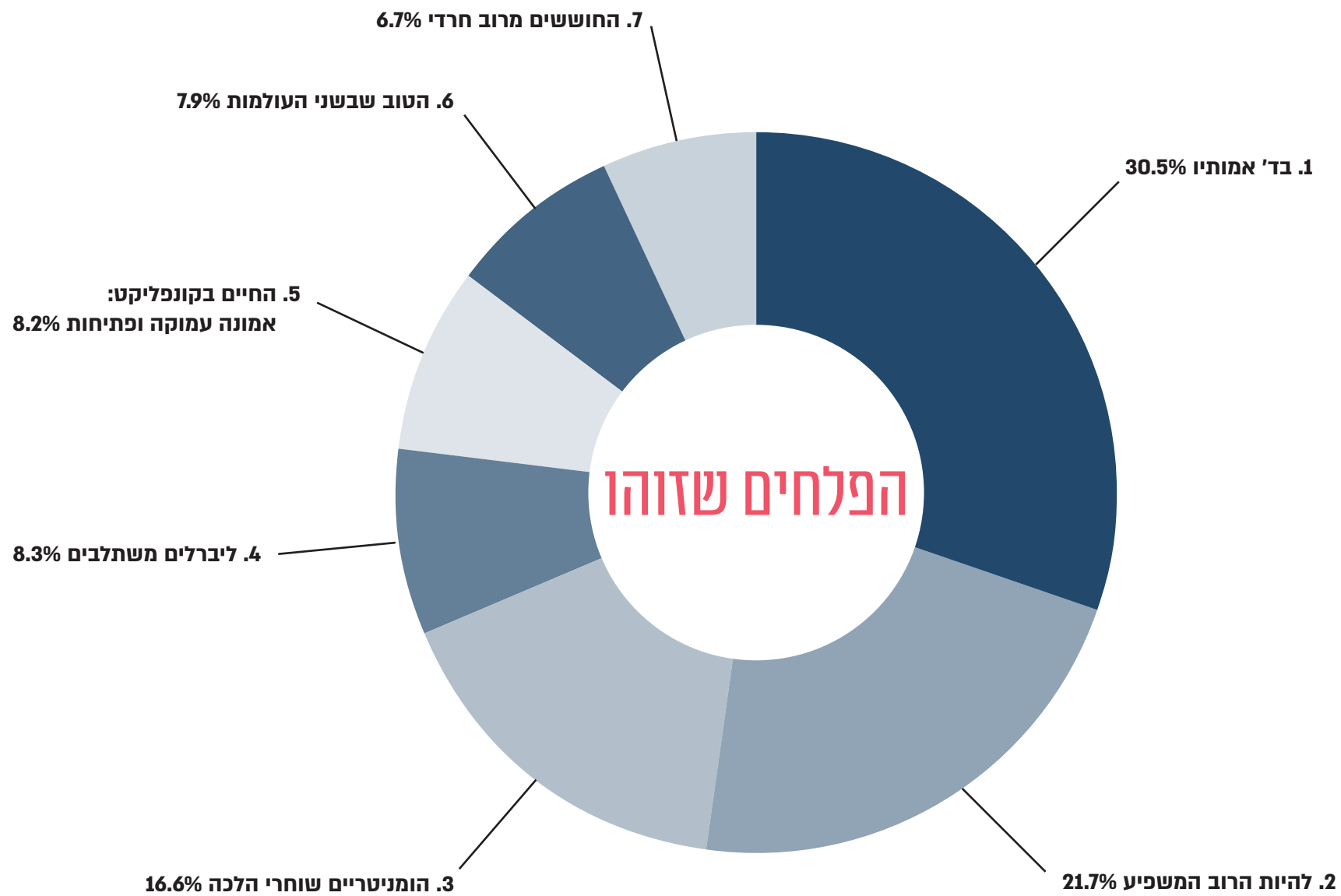

איפיון המגזר החרדי

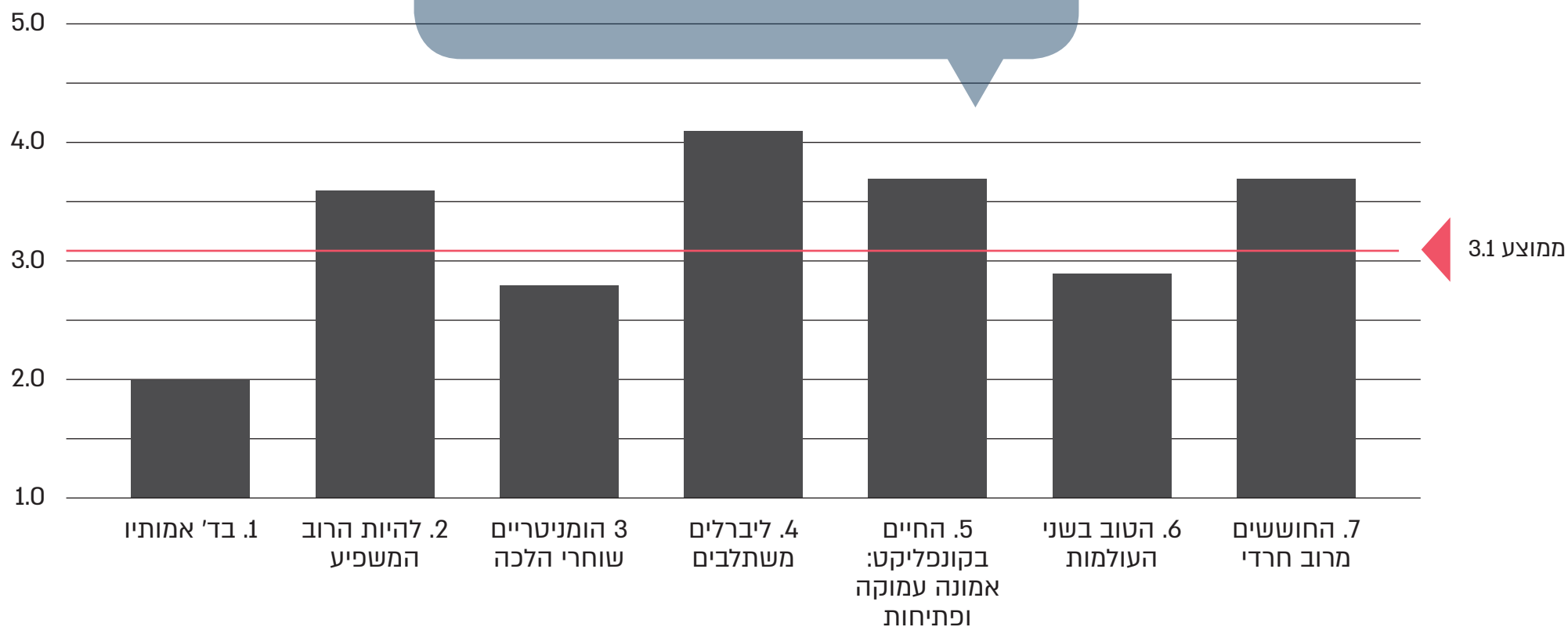
דו"ח מחקר

אפריל 2014

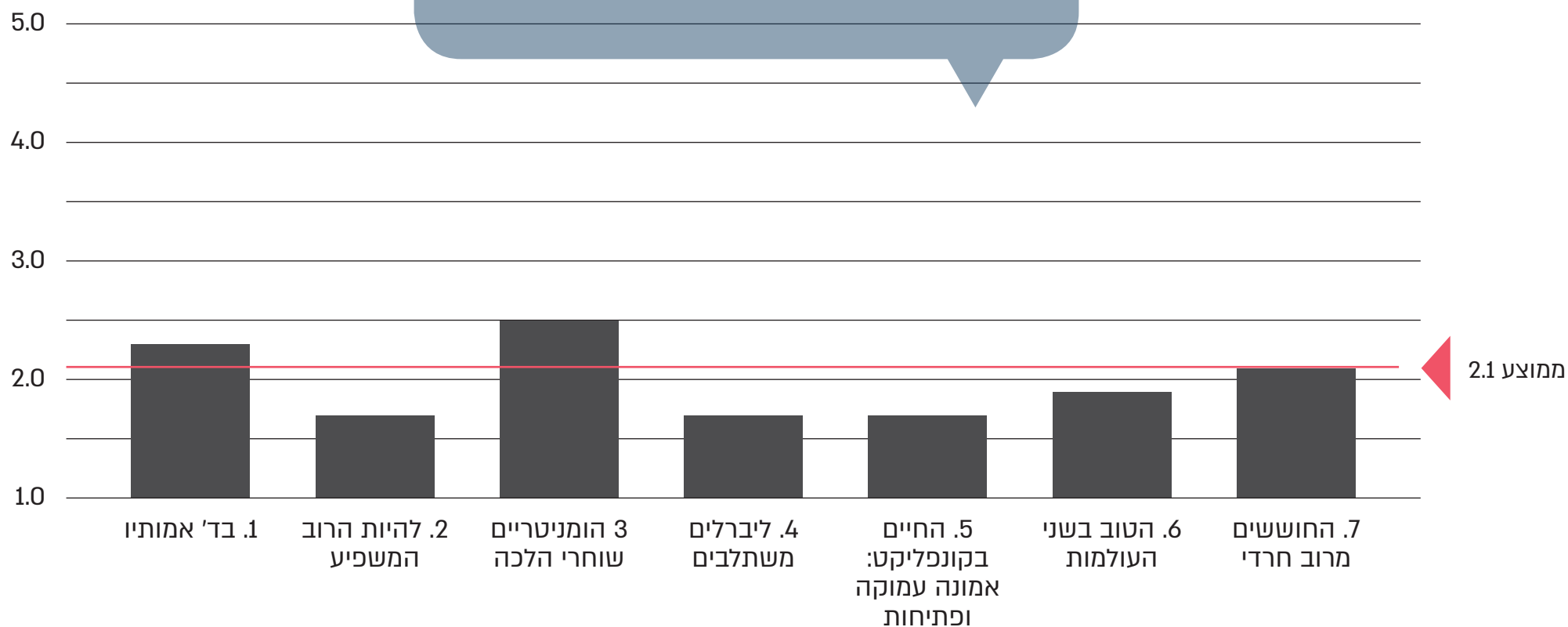
עד כמה את/ה מזדהה עם מדינת ישראל?

רוב הפלחים, אך לא כולם, מזדהים מאד עם המדינה

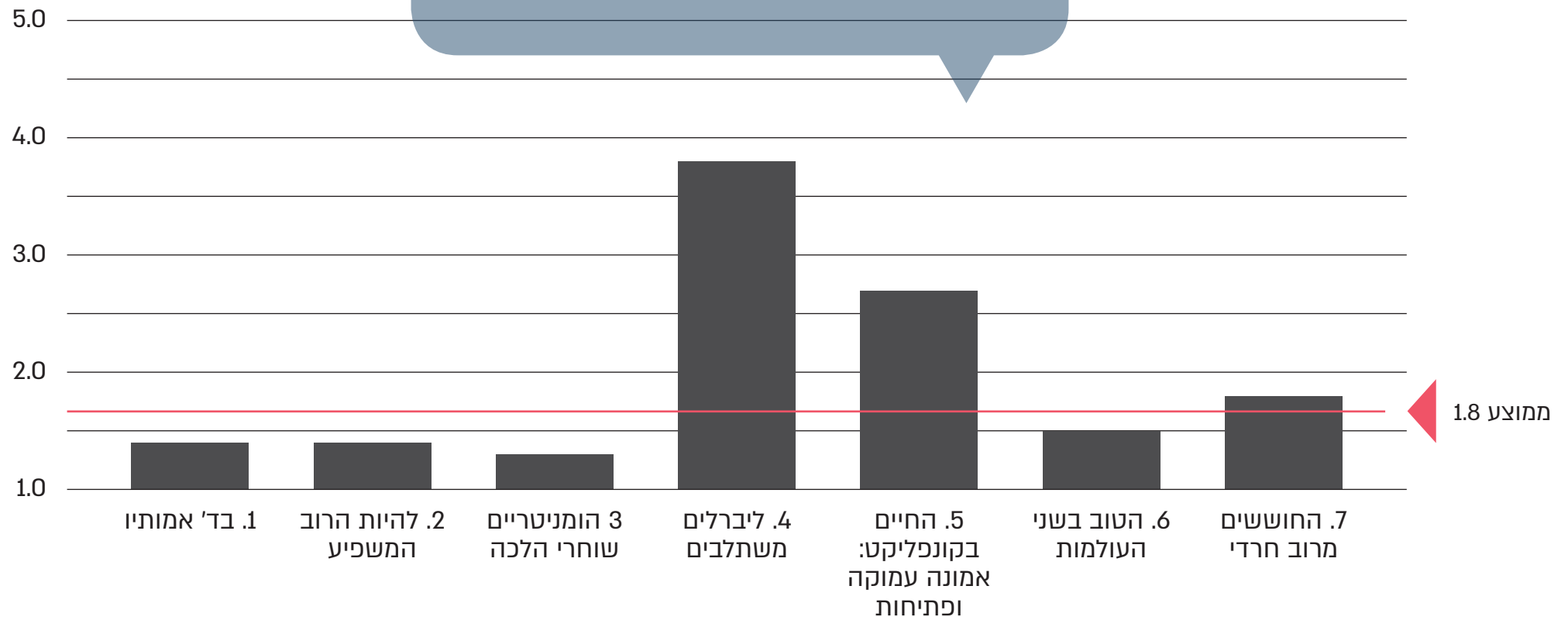
אני מרגיש/ה מנותק/ת ממה שקורה במדינה

הציבור החרדי על כל גווניו לא מרגיש מנותק מהמדינה

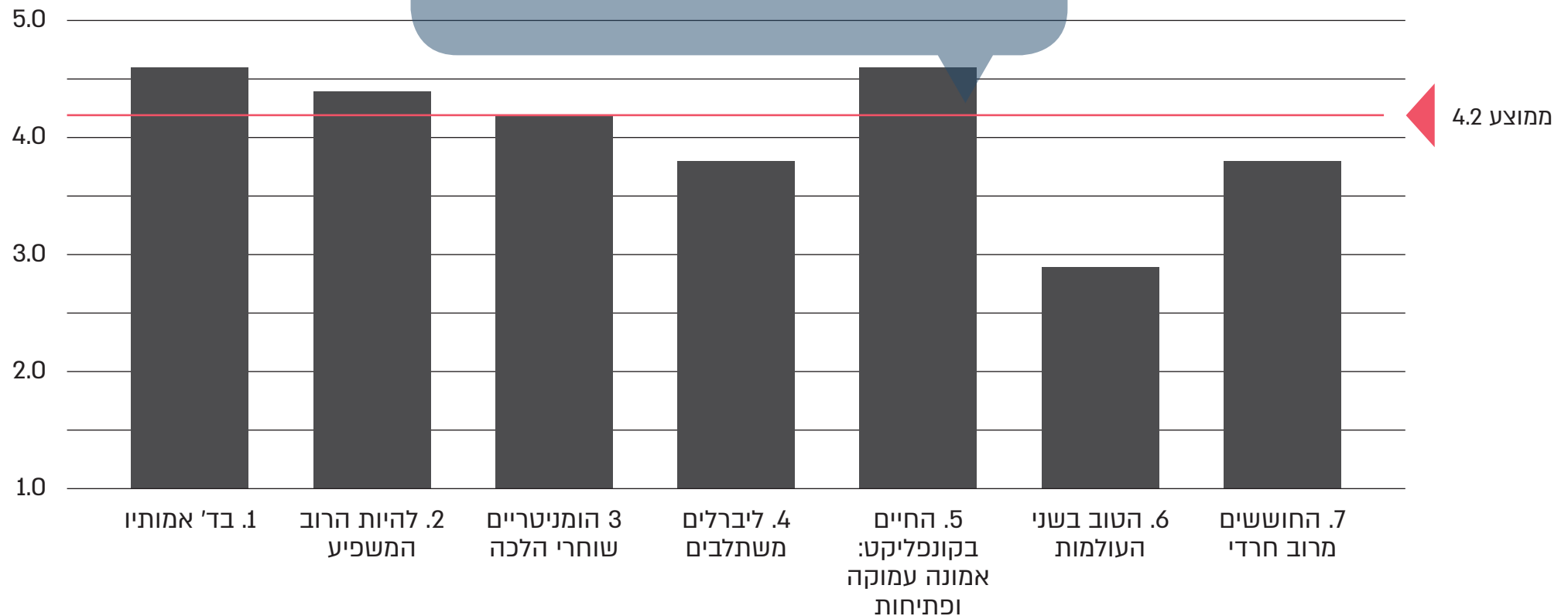
אני תופס/ת את עצמי כאדם עצמאי/ית הפועל/ת בעיקר על פי צו מצפוני ולא תמיד על פי צו הסמכות הרבנית

רוב הפלחים, אך שוב לא כולם, מאד רואים את עצמם כפועלים לפי הסמכות הרבנית.

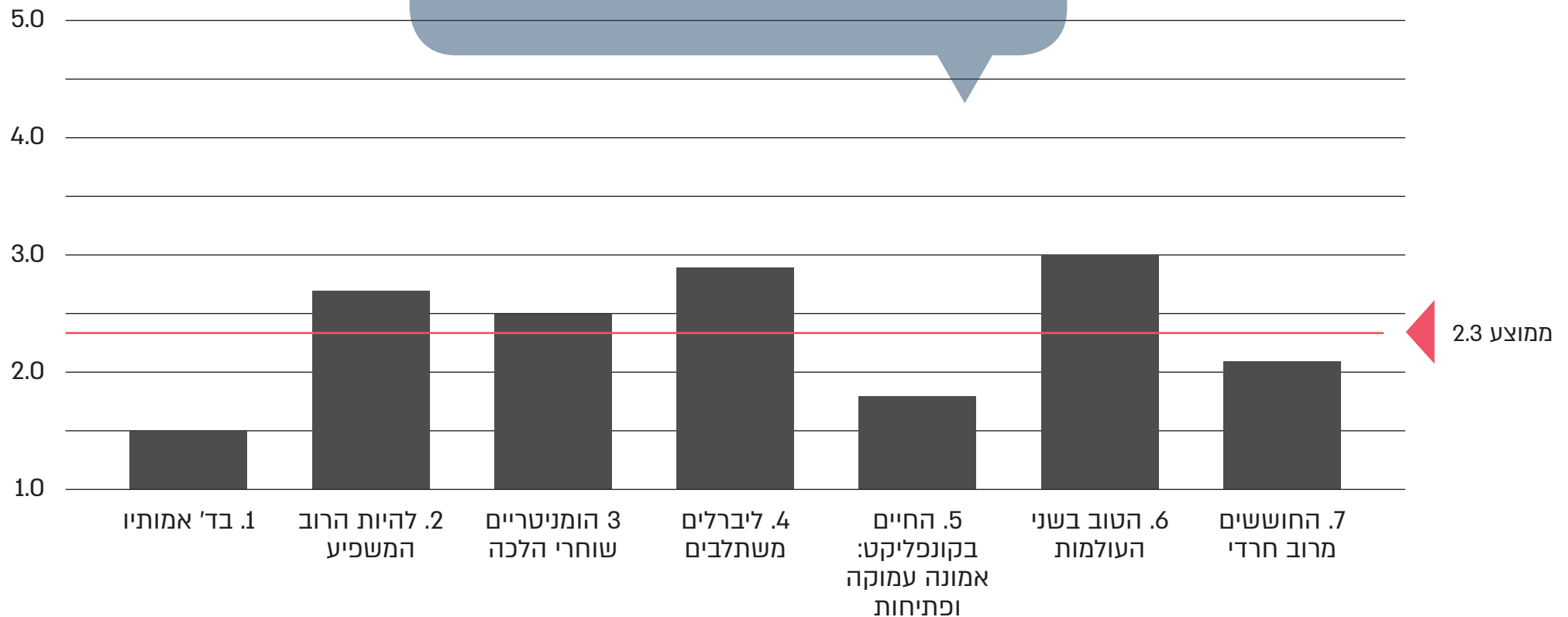
לדעתי, הדרך היחידה להכיר בני או בנות זוג היא על ידי שידוך

כמעט כל הפלחים מזדהים מאד עם שידוכים כדרך להכיר בני או בנות זוג.

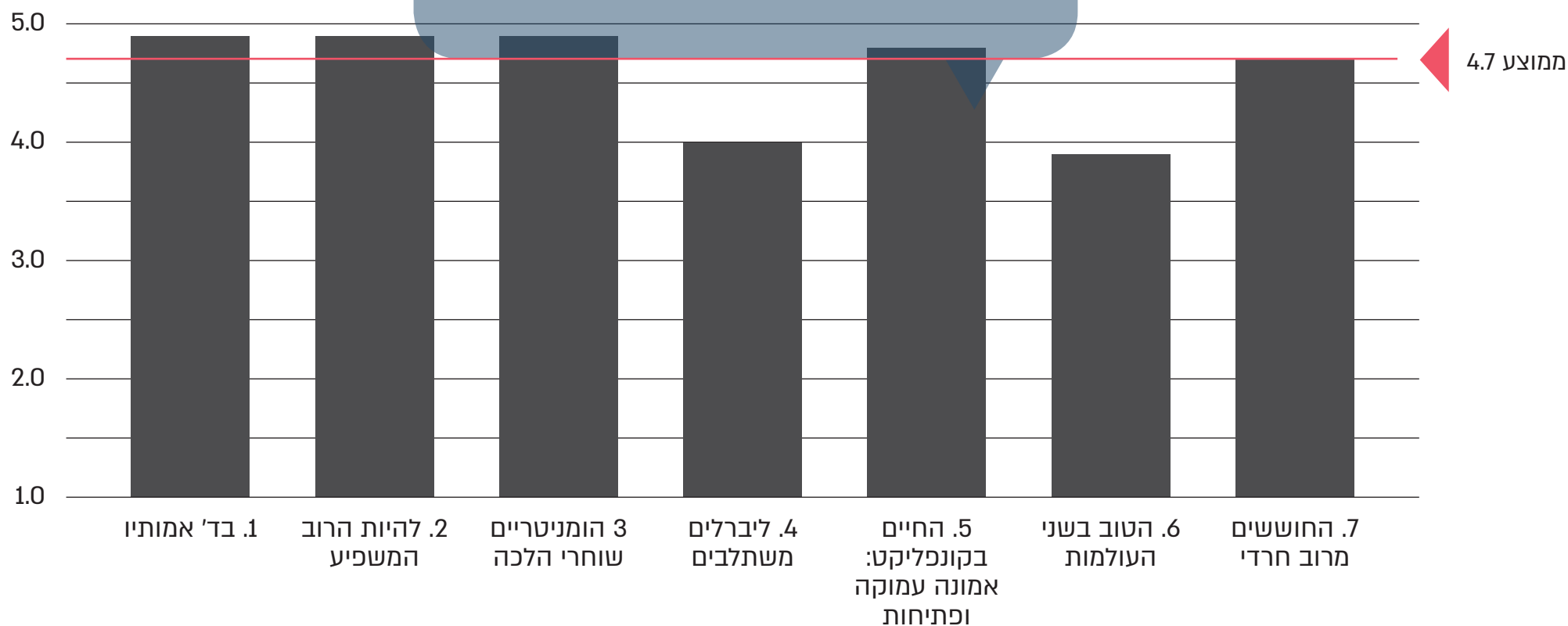
אני בעד תכנון גודל המשפחה ומספר הילדים בה

יש התנגדות קלה עד נחרצת בתכנון גודל המשפחה.

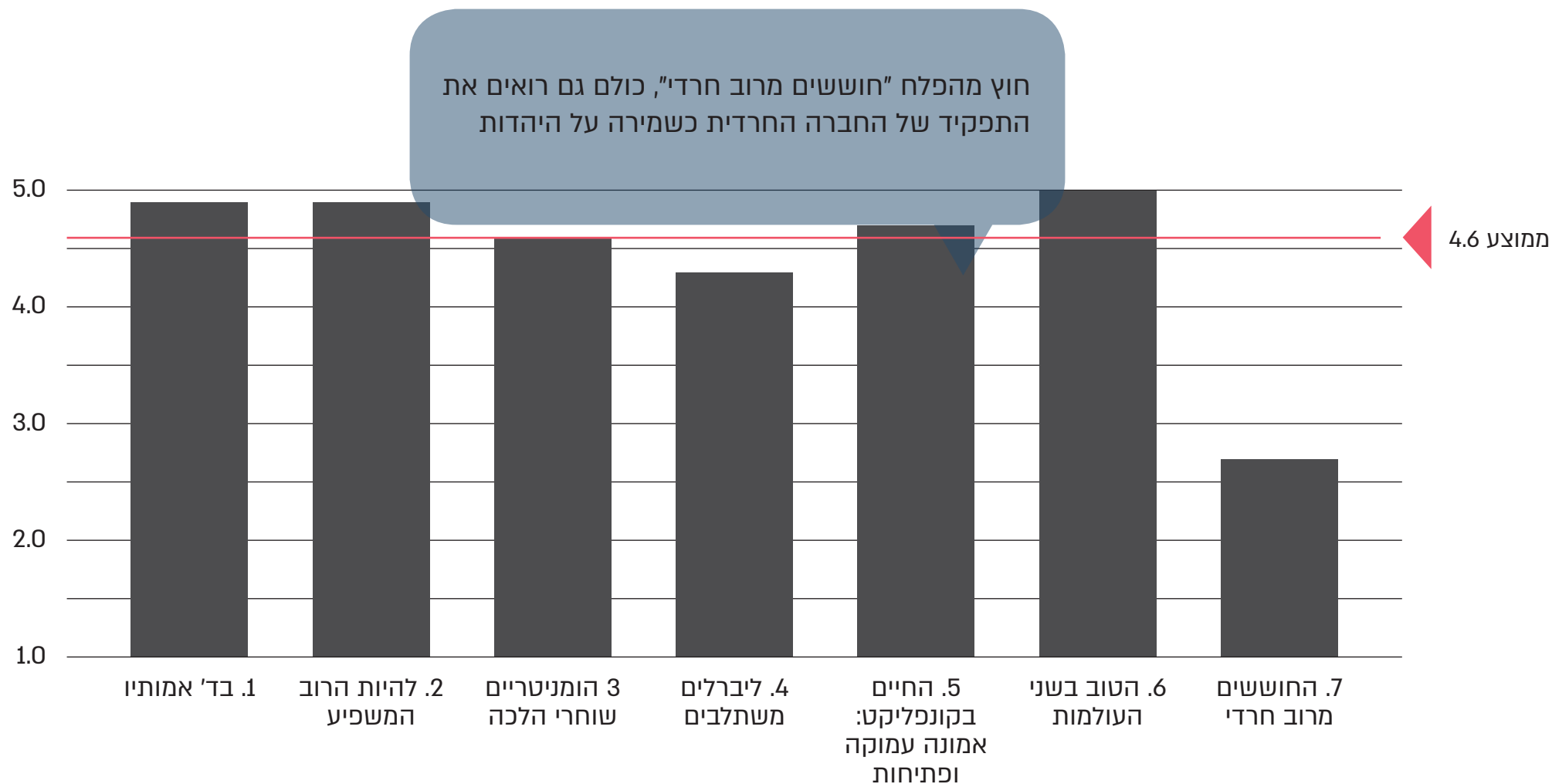

אין לי ספק שהחינוך החרדי/תורני מכין טוב יותר לחיים מאשר החינוך הלא חרדי

יש קונזנזוס מקיר לקיר שהחינוך החרדי הוא מכין טוב יותר לחיים מאשר זרמים אחרים

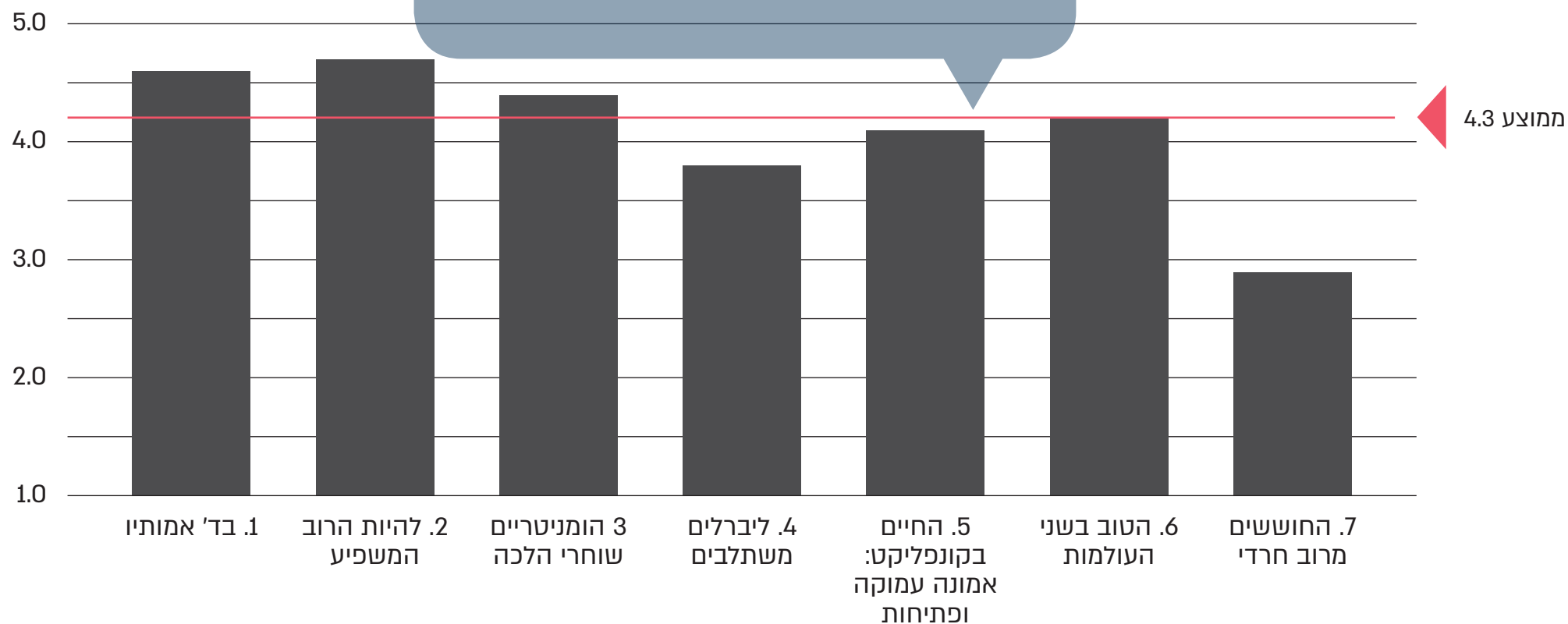

אני סבור/ה שתפקיד החברה החרדית בישראל הוא שמירה על היהדות

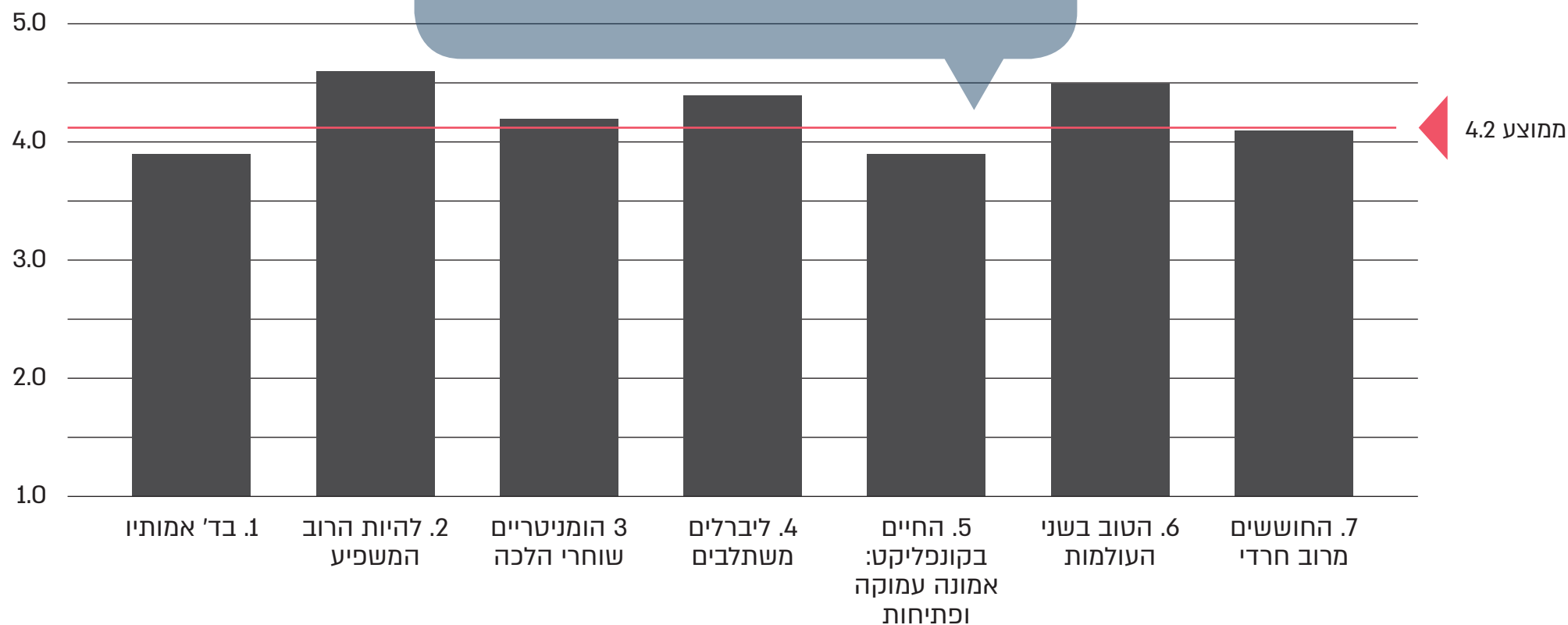
התחזיות הדמוגרפיות המנבאות רוב חרדי בעוד מספר שנים די משמחות אותי

שוב ליוצא הפלח שחוששים מרוב חרדי, כולם שמחים על רוב חרדי אפשרי במדינה

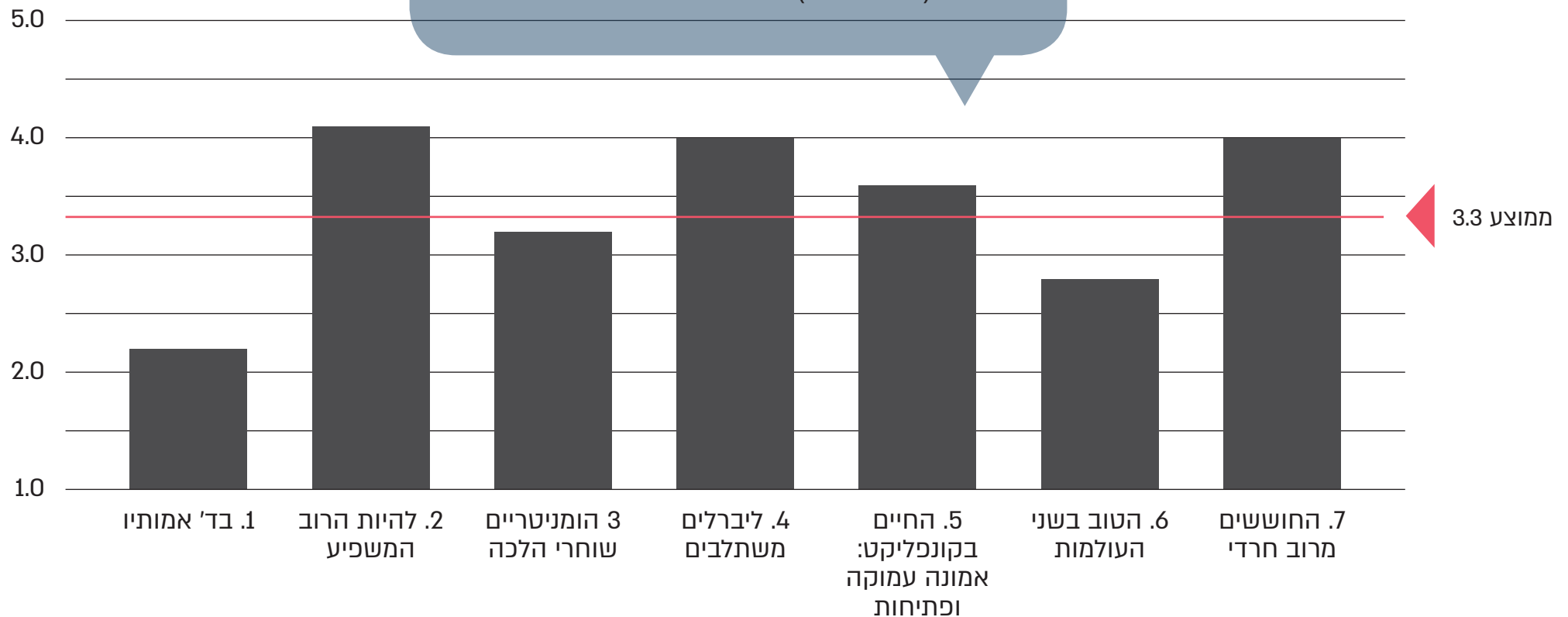
מאד חשוב לי להיות מבוסס/ת כלכלית

אבל אז התמונה יוצאת מקונזנסוס חרדי.
הרוב המכריע מאד רוצים להתבסס כלכלי.

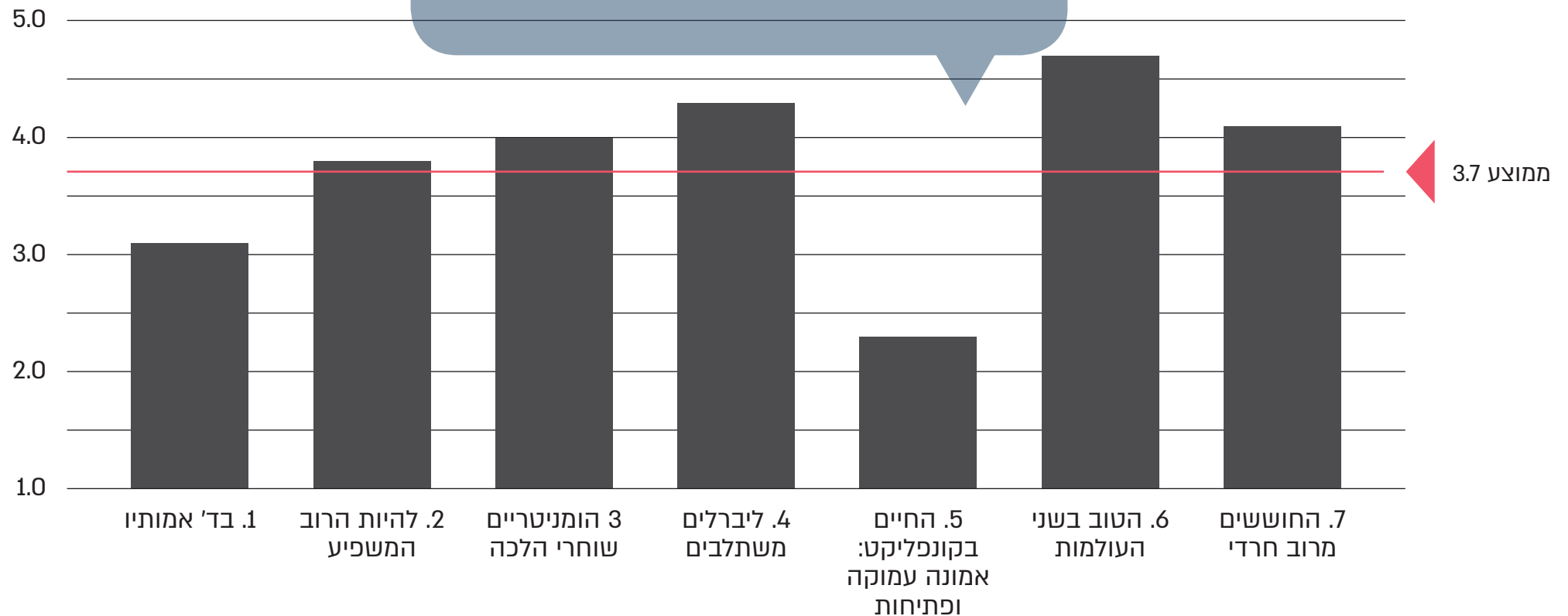
הייתי שמח/ה לראות יותר חרדים משתלבים בשוק העבודה

רוב הפלחים מאד תומכים בשילוב בשוק העבודה הישראלי, עם אמבילנטיות של שני פלחים והתנגדות של אחד (בד' אמותיו)

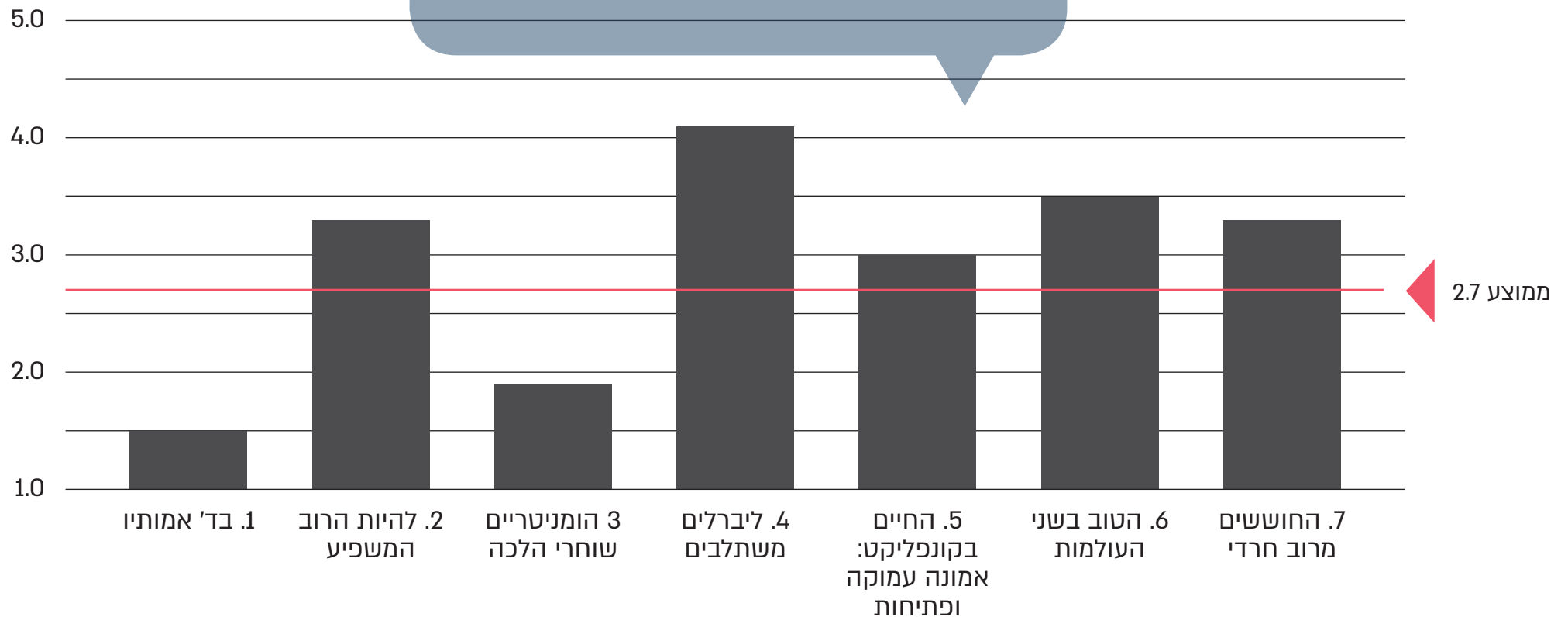
לדעתי, נשים יכולות וצריכות למלא תפקידי ניהול

יש תמיכה גורפת בנשים לתפקידי ניהול, פרט לפלח אחד אמביוולנטי, ופלח אחד שמתנגד.

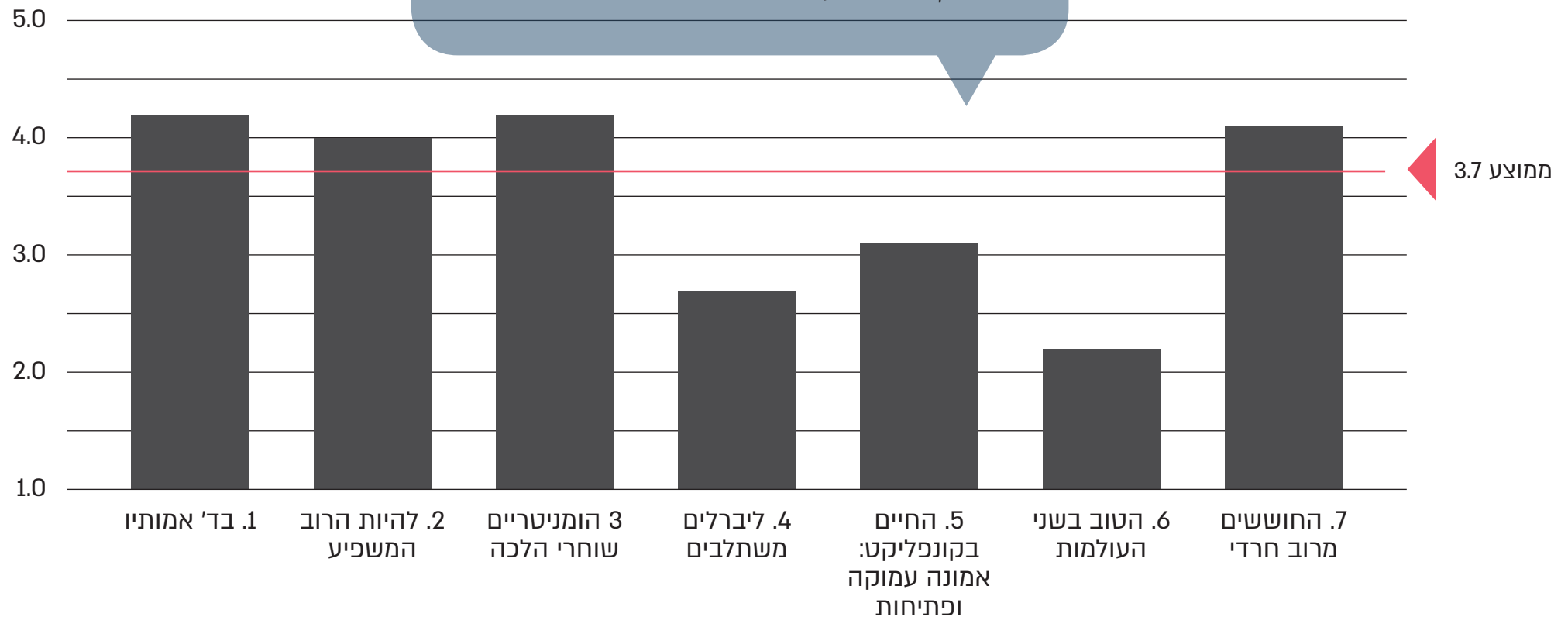
אני שמח/ה לראות שיותר חרדים לומדים במוסדות אקדמיים להשכלה גבוהה

יש נטייה לתמיכה בכניסה לאקדמיה, ליוצא שני
פלחים שמאד מתנגדים.

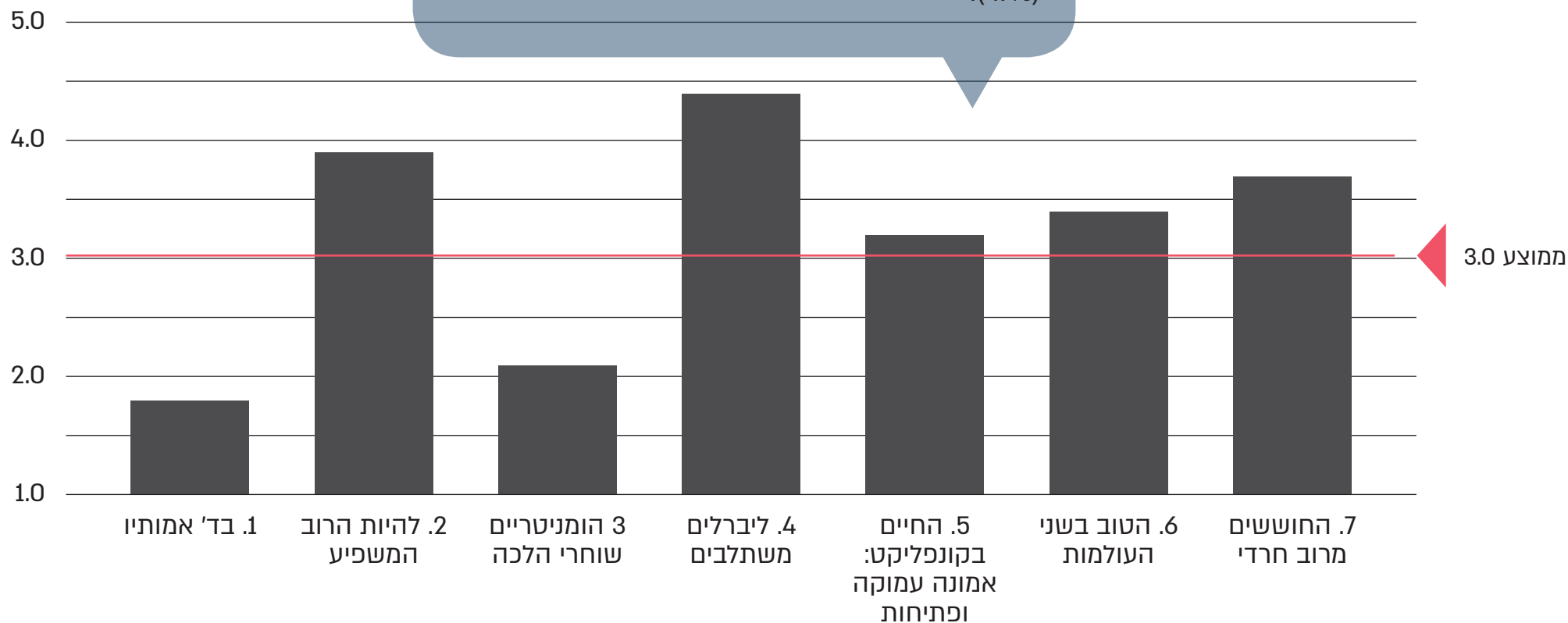
אני מתנגד/ת ללימודי ליבה בבתי הספר החרדים

הציבור החרדי מחולק לגבי לימודי ליבה בבתי הספר, עם התנגדות נחרצת של ארבעה פלחים, אמביוולנטיות של אחד, ותמיכה עד תמיכה גורפת בשני פלחים.

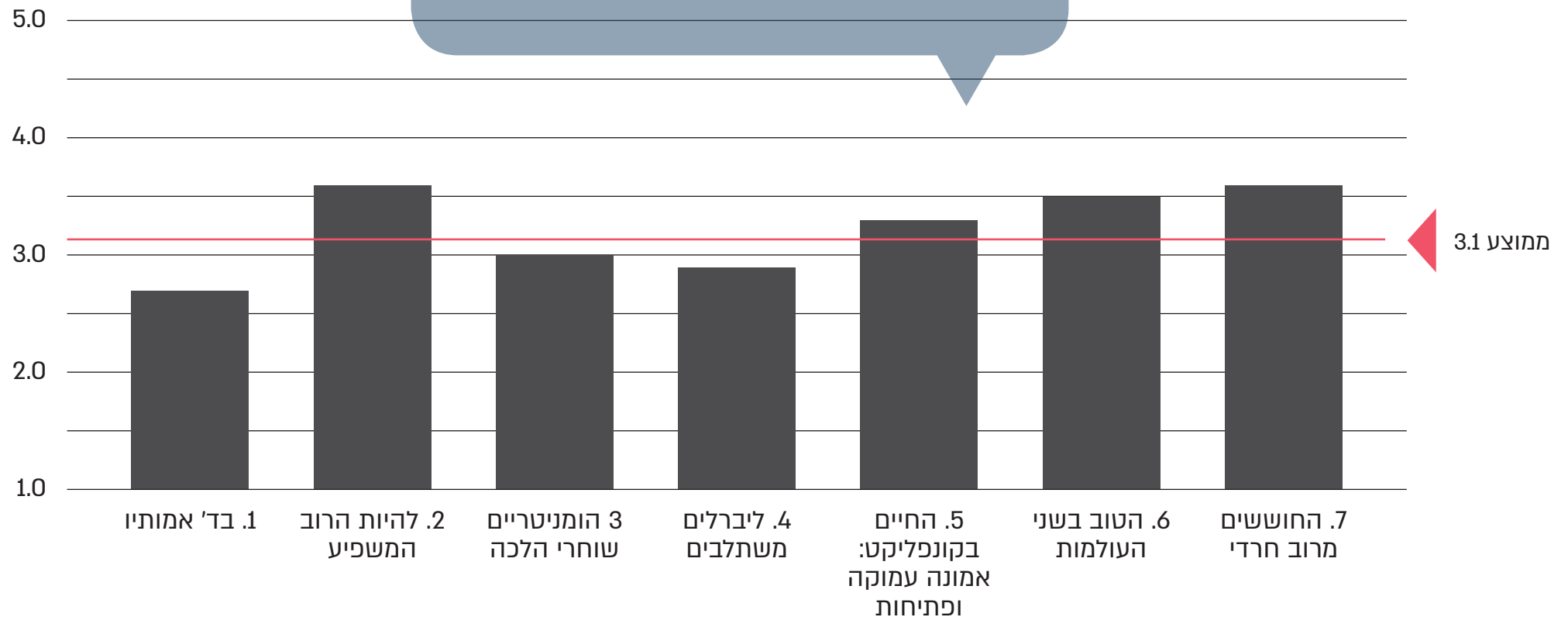
מאד חשוב שצעירים שאינם לומדים בישיבות ישרתו בצבא או בשירות לאומי

יש תמיכה ברורה שצעירים שאינם לומדים בישיבות ישרתו בשירות לאומי או בצבא, ליוצא שני פלחים (47%).

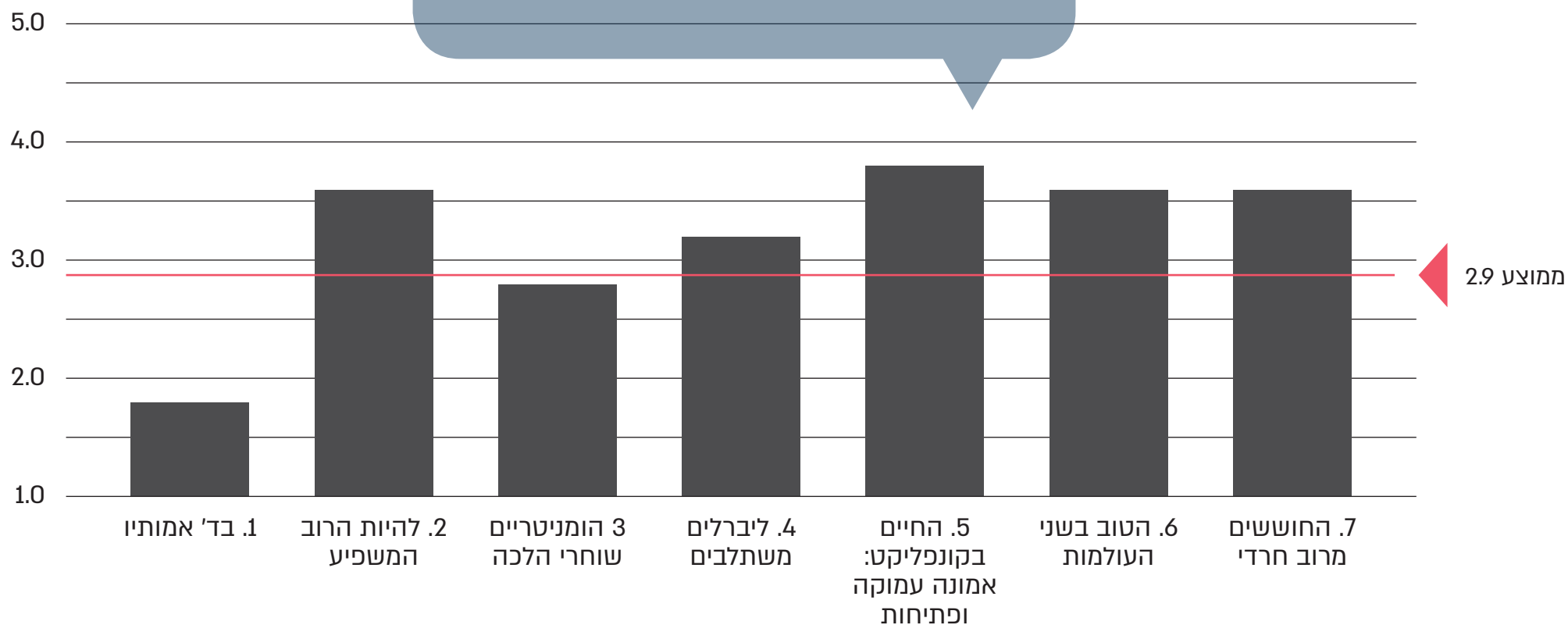
באיזו תדירות יוצא לך לשוחח עם אדם שאינו חרדי?

יש קשר מסוים בין הציבור החרדי לבין הציבור הלא חרדי

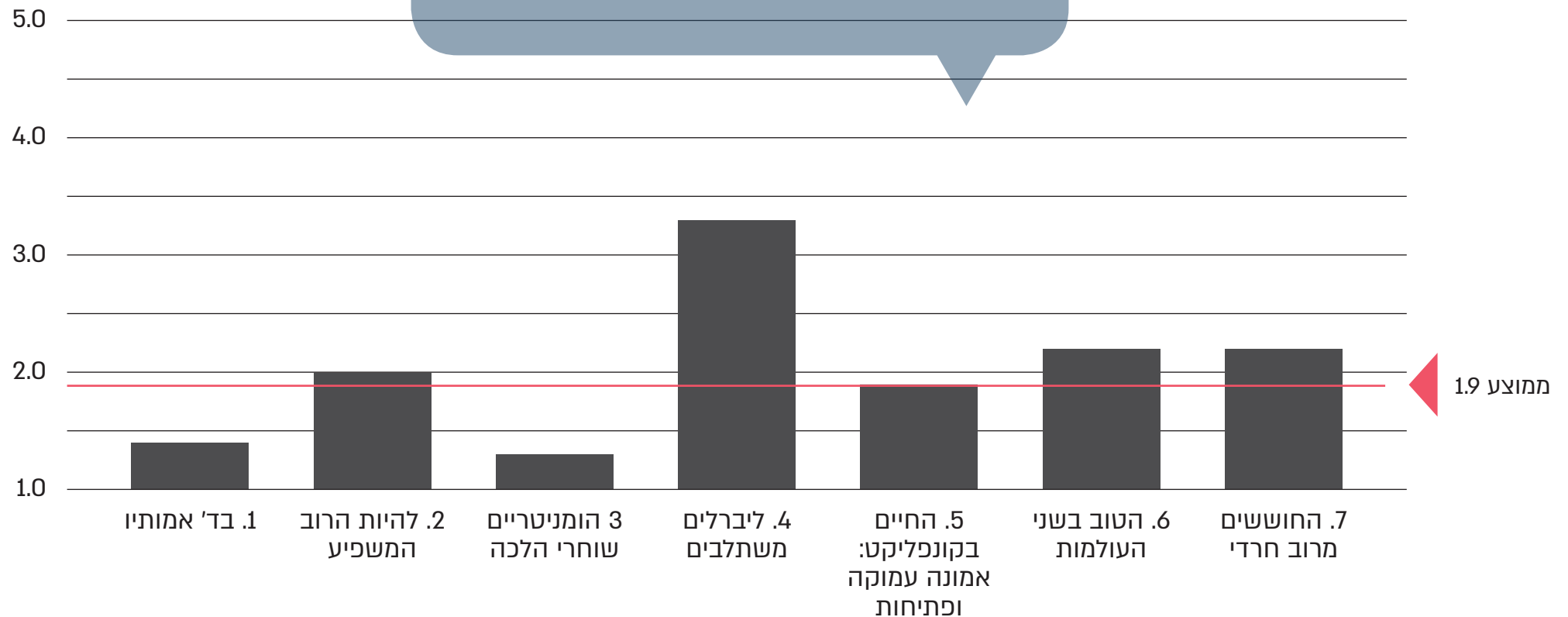
הייתי שמח/ה להכיר יותר חילוניים

עם רצון ברור לעוד היכרויות, פרט לשני פלחים אמביוולנטים ופלח אחד שמתנגד

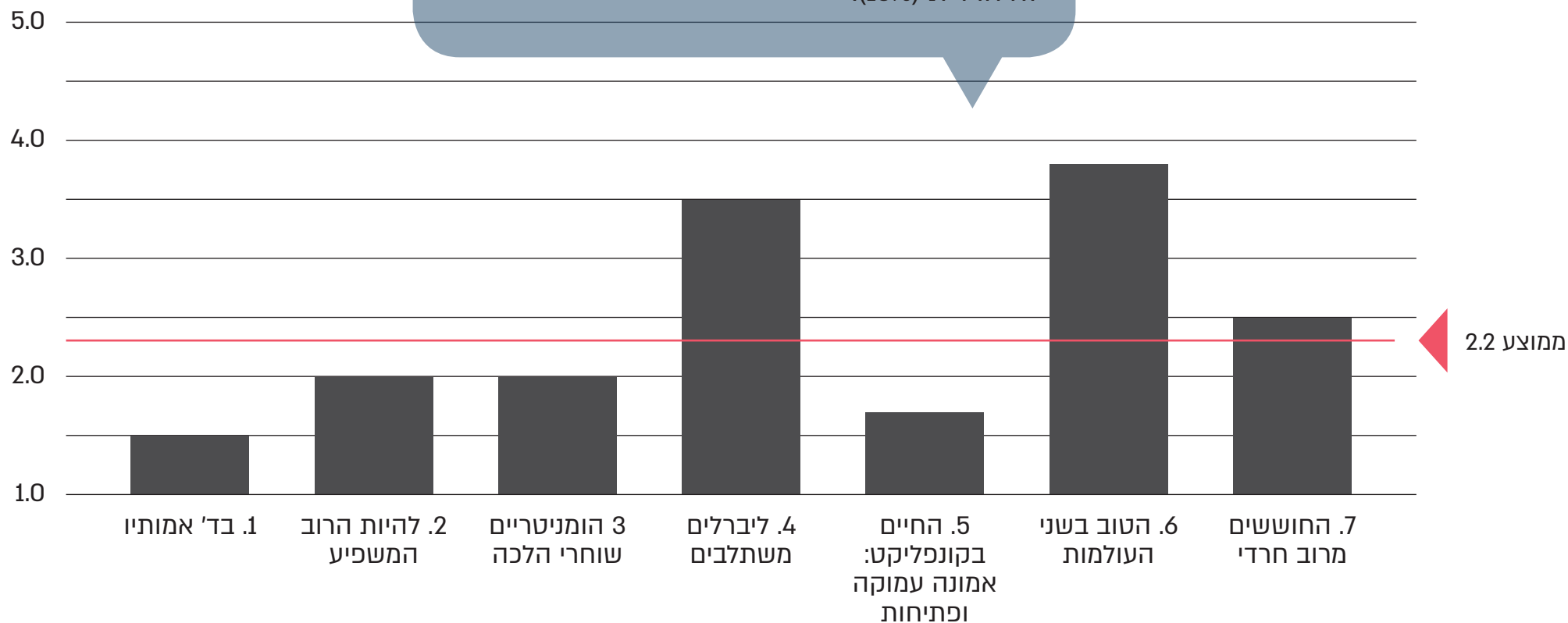
אני בעד חשיפה של בני החברה החרדית גם לתקשורת שאינה חרדית

אמנם רוב הציבור החרדי נגד חשיפה של החברה החרדית לתקשורת שאינה חרדית....

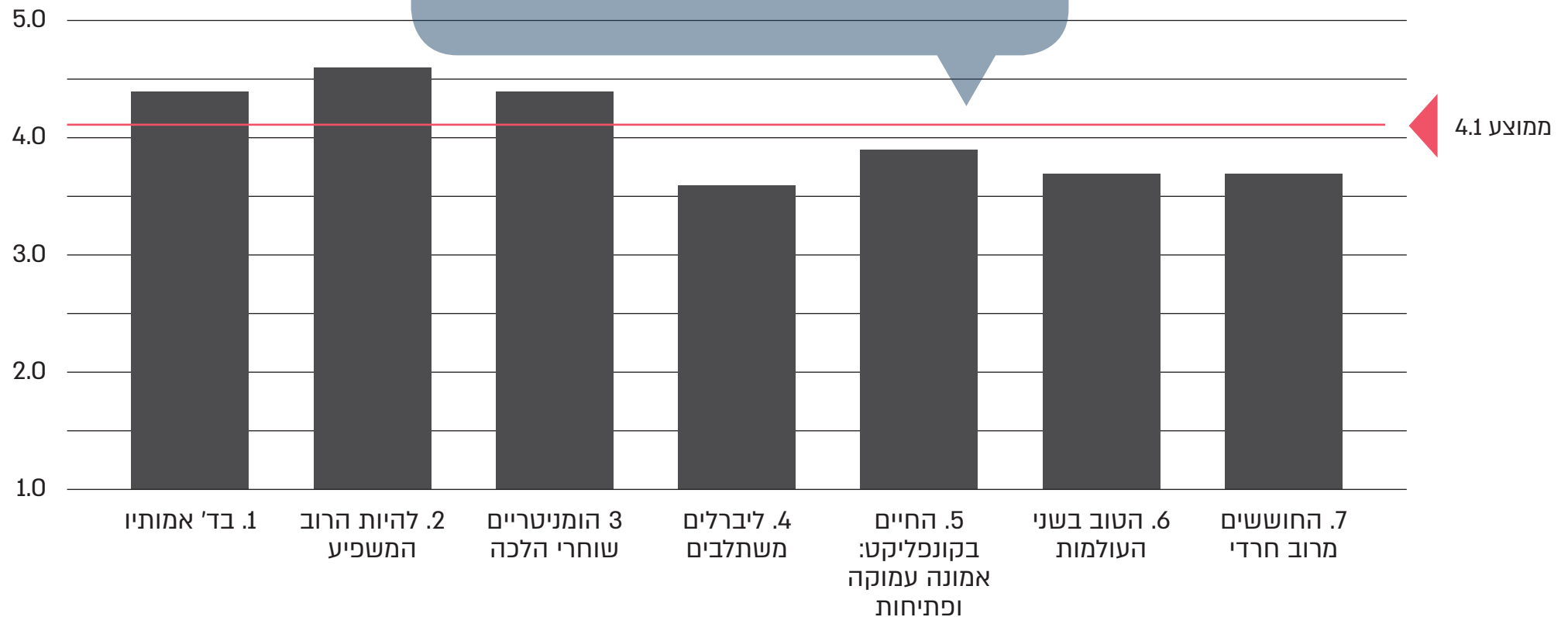
עד כמה את/ה חשוף/ה למדיה שאינה חרדית כמו עיתונות, רדיו, טלוויזיה או אתרי אינטרנט?

...אך בפועל רובם צורכים יותר תקשורת חילונית ממה שהם רואים כראוי, ושני פלחים מאד חשופים למדיה לא חרדית (16%).

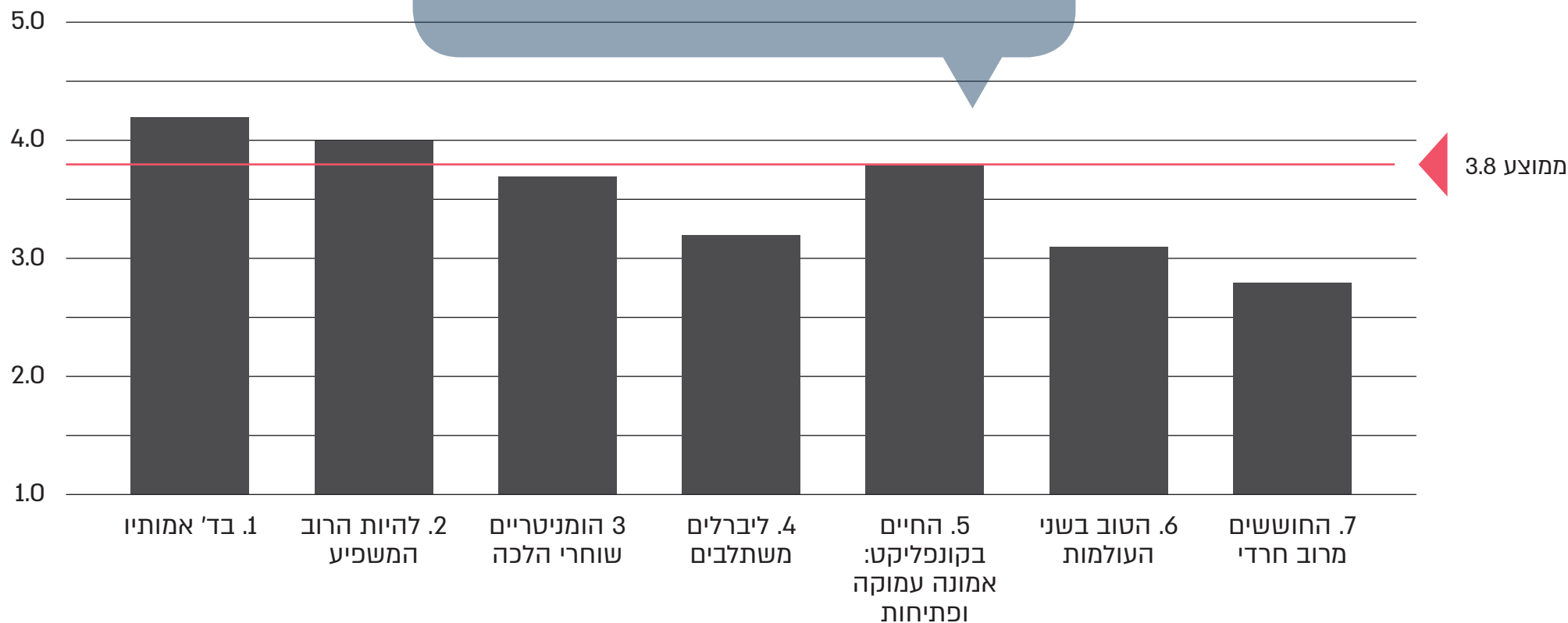
באיזו מידה את/ה מתנגד/ת לתחבורה ציבורית בשבת באזורים שהם חילוניים לחלוטין?

יש קונזנזוס גורף שלא תהיה תחבורה ציבורית בשבת
בשכונות חילוניות

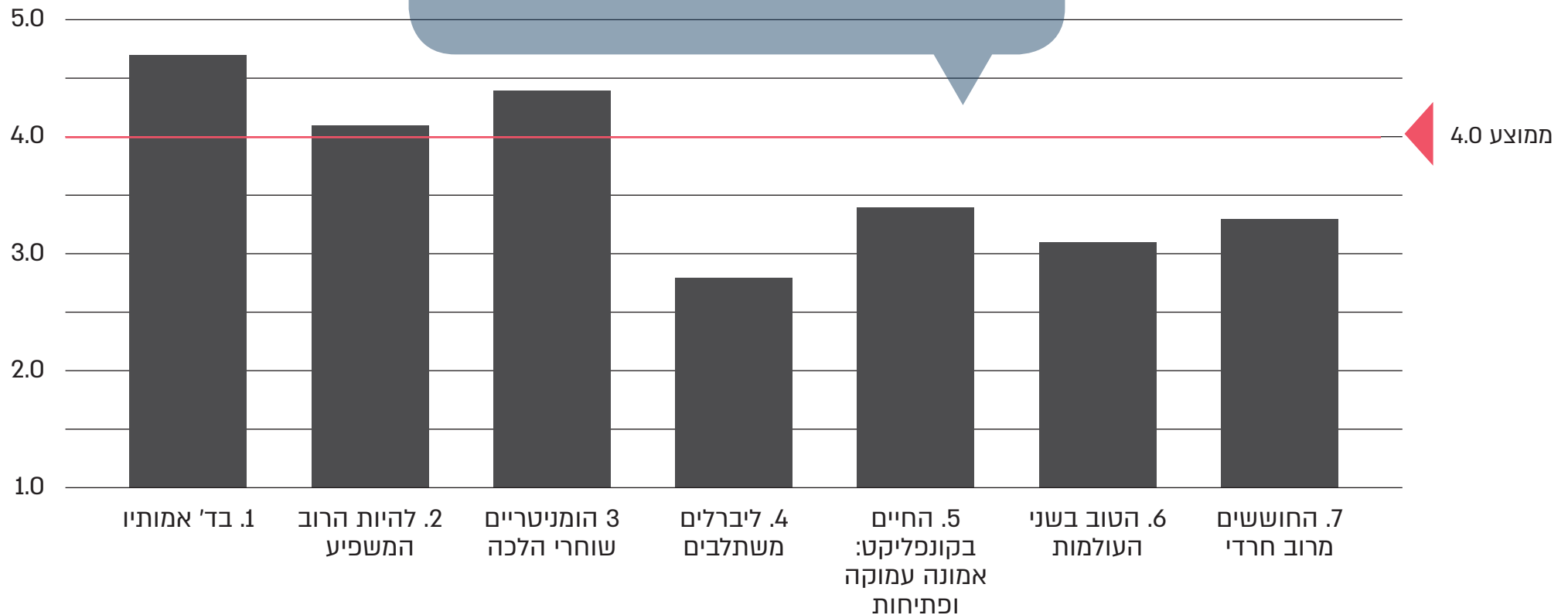
אני מתנגד/ת לכך שיש פרסומות לא צנועות באזורי מגורים של חילוניים

גם על פרסומות לא צנועות יש לרוב התנגדות חדה,
עם אמביוולנטיות של שלשה פלחים

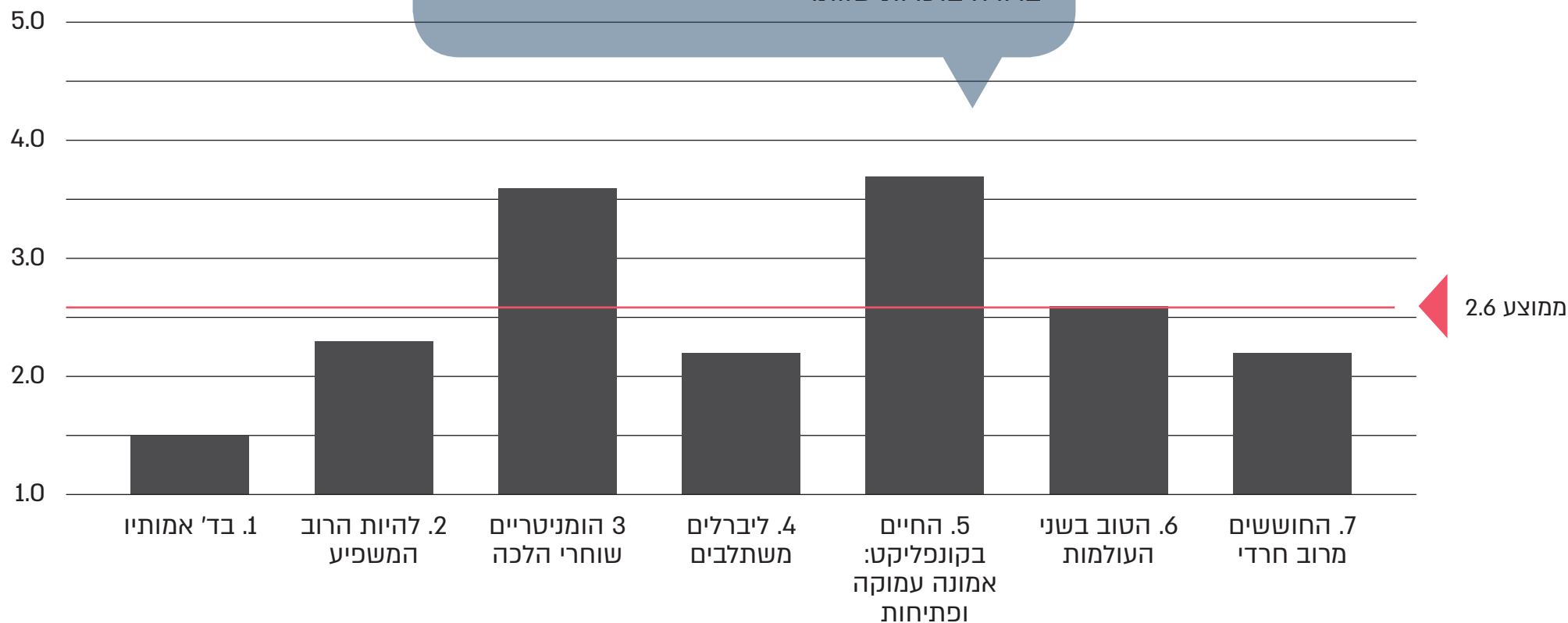
עד כמה חשובה לך ההפרדה בין גברים לנשים במקומות ציבוריים, כמו בתחבורה ציבורית?

שלשת הפלחים הגדולים תומכים מאד בהפרדה בין גברים לנשים; ארבעת הפלחים הנוספים מחזיקים רמות שונות של אמביוולנטיות

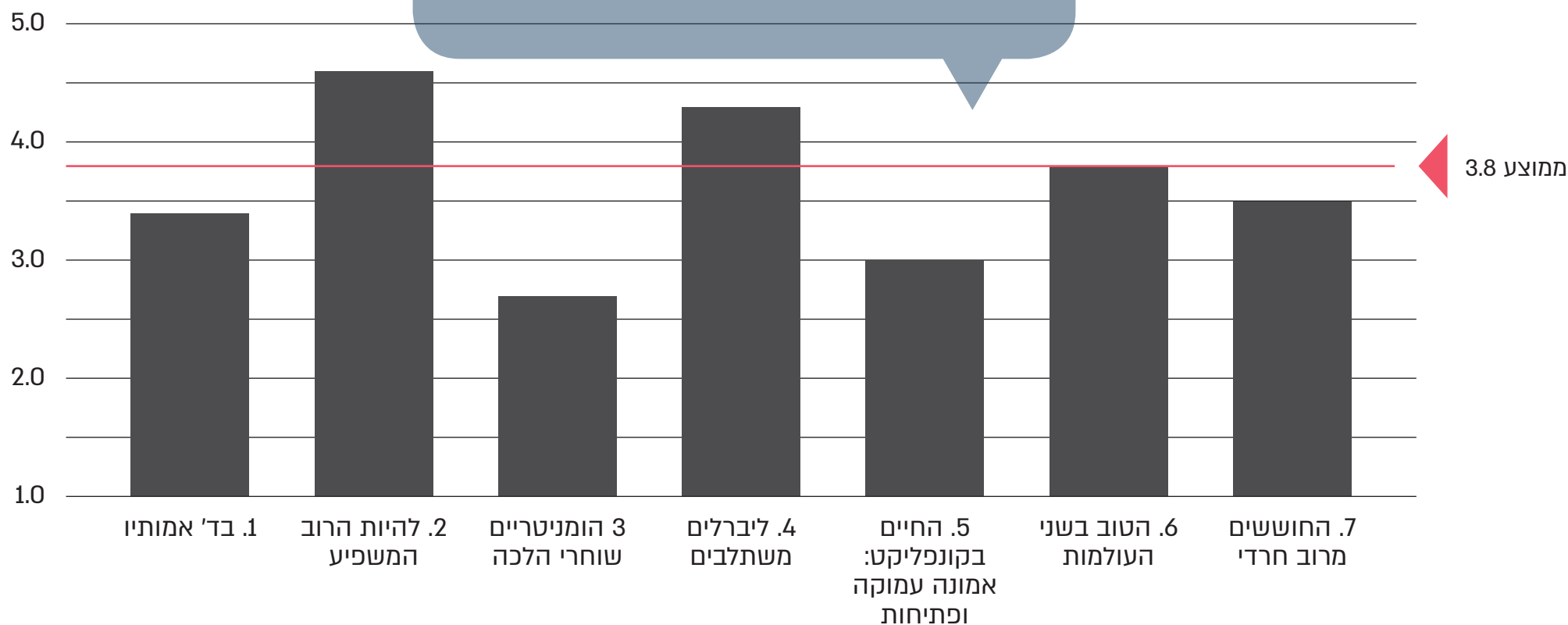
אני סבור/ה שערבים אזרחי ישראל צריכים להיות אזרחים שווי זכויות במדינה

יש התנגדות עד התנגדות חדה לזכויות שוות לאזרחים ערבים במדינה, עם שני פלחים שתומכים בצורה ברורה בזכויות שוות.

אני מתנגד/ת בנחרצות להחזרת השטחים

רוב הפלחים מתנגדים להחזרת שטחים, עם אמביוולנטיות מסוימת ב-2-3 מן הפלחים.

תיאור של הפלחים

1. בד' אמותיו (30.5% מהמדגם)

פלח זה הוא הגדול ביותר. אפיון הבולט של פלח זה הוא הרצון להבדלות מוחלטת מהאוכלוסייה ומהמדינה ורצון ברמה של קונסנזוס שישראל תהיה מדינת הלכה.

השייכים לפלח זה מקיימים אורח חיים עם דפוסי אמונה דתית חסרת פשרות. הדבר מתבטא בצייטנות ללא ערעור לרבנים, תמיכה חזקה בהפרדה מגדרית במקומות ציבוריים כולל במקום העבודה וחוסר עניין בתכנון משפחה.

הנמנים עם פלח זה חיים בבדלנות חברתית ותרבותית. רובם גרים בשכונות נפרדות ומעטים מוכנים לגור בשכונה מעורבת, או להכיר חילונים. כשהם יוצאים לחופשה חשוב להם שהיכן שהם נמצאים לא יהיו לא-חרדים. הם אינם מעוניינים להשתלב במדינת ישראל ולא מזדהים איתה, ולכן, באופן טבעי, מתנגדים – יותר מכל הפלחים האחרים – לגיוס צעירים שאינם לומדים בישיבות לצבא.

הצורך שלהם להתבדל גם מתבטא בהתנגדות לחשיפה לתקשורת לא חרדית, שלמרבייתם אין גישה לאינטרנט, והם אינם קוראים ספרות שנכתבה על ידי סופר חילוני או לא יהודי. בכל הקשור לחינוך, הם מתנגדים ללימודי ליבה ודוגלים בחינוך תורני בלבד.

אפיונים דמוגרפיים בולטים: לכשני שלישי מהם יש הכנסה מתחת לממוצע (הפלח העני ביותר), כשליש לומדים, קרוב למחציתם מגדירים את עצמם כליטאים ובאופן יחסי יש לחלק ניכר מהם יותר ילדים מאשר לכלל המדגם

2. להיות הרוב המשפיע: 21.7%

אפיון בולט של השייכים לפלח זה הוא הרצון שלהם להשתלב במדינה. הרצון הזה מבוטא בתמיכה שלהם בגיוס לצבא של מי שלא לומד בישיבה, ובתמיכה בהשתלבות חרדים בשוק העבודה, אך עם רצון שבסופו של דבר זו תהיה מדינת הלכה.

הרצון להשתלב בא לידי ביטוי בכך שחברי הפלח ישמחו - יותר מהאחרים - להכיר לא חרדים, הם הכי מזדהים עם המדינה, הם אינם מרגישים מנותקים מהמדינה וחלק מההזדהות שלהם עם המדינה מתבטא בעמדות מאד ימניות בנושאי הסכסוך הישראלי פלסטיני. אחוז גבוה מהם היה רוצה לראות חרדים באקדמיה. חשוב להם להיות מבוססים כלכלית. בנוסף הם עוסקים בגמ"ח יותר מכל פלח אחר.

עם הרצון להשתלבות, בא גם הרצון להשפיע, מה שבא לידי ביטוי בכך שהם באופן גורף בעד מדינת הלכה, מאד מרוצים מהתחזית הדמוגרפית המדברת על רוב חרדי בעתיד הלא רחוק וסבורים יותר מאחרים שתפקיד החברה החרדית הוא לשמור על צביונה היהודי של המדינה. וכדי להשלים את התמונה, השייכים לפלח זה מצייתים לסמכות הרבנית ללא עוררין.

אפיונים דמוגרפיים בולטים: באופן יחסי יש בהם אחוז גבוה של ספרדים, ויותר מ-80% לומדים או לומדים ועובדים. למעלה משליש מהם גרים בשכונות מעורבות

3. הומניטריים שוחררי הלכה (16.6% מהמדגם)

אפיון בולט של פלח זה הוא ההתייחסות המעט שמאלנית שלהם לסכסוך הישראלי-פלסטינאי עם עמדות שהן מאד אדוקות/חרדיות.

הנמנים על פלח זה משלבים בדלנות וחיי הלכה עם דעות פוליטיות הומניטריות ושמאלניות יחסית (בעד סיוע הומניטרי לעזה, נגד התנחלויות ואינם פוסלים החזרת שטחים תמורת שלום). ההלכה תופסת מקום חשוב בעולמם של פלח זה. הם סבורים יותר מהאחרים, שעמדתם של הרבנים אינה מושפעת ממניעים זרים ומאד חשובה להם מדינת הלכה. הם מאמינים בחינוך תורני ומתנגדים ללימודי ליבה. בחופשות ניתן למצוא אותם מבקרים במקומות קדושים.

אורח חיים בדלני הוא מאפיין דומיננטי של פלח זה. יותר משאר הפלחים הם גרים בשכונות נפרדות. הם לא מעוניינים לראות חרדים לומדים במוסדות אקדמאיים, ומתנגדים לגיוס חרדים לצבא. יותר מאחרים הם מתנגדים לחשיפת החברה החרדית לתקשורת חילונית. אחוז גבוהה מהם ללא גישה לאינטרנט, ואף לא לאינטרנט כשר.

אפיונים דמוגרפיים בולטים: כשליש מהם לומדים ועוד כרבע מגדירים את עצמם כלומדים ועובדים, למעלה ממחציתם הם ליטאים

4. ליברלים משתלבים (8.3% מהמדגם)

אפיון בולט של השייכים לפלח זה הוא הרצון האמיתי שלהם להשתלב במדינה ובחברה הישראלית. הם תורפים את עצמם כבעלי דעה עצמאית, וכחות מחשיבים את דעת הרבנים. הם תומכים בגיוס חרדים שאינם לומדים בצבא והיו רוצים שיותר חרדים ישתלבו באקדמיה ובשוק העבודה. אחוז גבוה מהם מציין שהוא מזדהה עם המדינה.

חברי הפלח תומכים בלימודי ליבה בבתי הספר, ובכך שילדיהם ילמדו לימודים כלליים (יותר משאר הפלחים). לא חשובה להם ההפרדה בין גברים לנשים במקומות ציבוריים, ורבים מהם אף מוכנים לעבוד במקום עבודה ללא הפרדה מגדרית. הם בעד שילוב של נשים בתפקידי ניהול. אפשר לראות כי הם בעד חשיפה של החברה החרדית לתקשורת ומדיה לא חרדית. אחוז גבוה מהם קורא ספרות חילונית או לא יהודית, ובנוסף לאחוז גבוה יש גישה לאינטרנט. יש להם נטייה צרכנית המתבטאת בכך שהם אוהבים לפנק עצמם בקניות יותר משאר הפלחים, ובנוסף הם מרבים לצאת לחופשה יותר מהאחרים.

אפיונים דמוגרפיים בולטים: אחוז הלומדים מפלח זה הוא הנמוך ביותר מכל החרדים, עם זאת לאחוז גבוה מהם יש השכלה אקדמית. באופן יחסי יש בפלח זה יותר ספרדים וכשני שלישים מהם גרים בשכונות מעורבות.

5. "החיים בקונפליקט: אמונה עמוקה ופתיחות" (8.2% מהמדגם)

אפיון בולט של השייכים לפלח זה הוא גישתם הפתוחה למדי לעולם ה"לא חרדי", תוך שמירה על אורח החיים החרדי.

לפלח זה יש עצמאות מחשבתית רבה הבאה לידי ביטוי בנטייה להטיל ספק במניעי הרבנים ובערעור על סמכות רבנית. עם זאת, הם עדיין יעדיפו לצאת לחופשה במקום רק עם חרדים ואת ילדיהם לשלוח לחינוך תורני עם פתיחות ללימודי ליבה.

השמרנות החרדית שלהם מתבטאת בכך שמרביתם סבורים שהכירות לנישואין צריכה להיות רק דרך שידוך ובכך שהם נגד חשיפה למדיה שאינה חרדית. בנוסף, מרביתם אינם סבורים שאישה יכולה להיות מנהלת.

מרביתם ישמחו להכיר חילוניים והם בעד השתלבות של יותר חרדים בשוק העבודה ואף באקדמיה. הם פחות מתנגדים ללימודי ליבה, ומרביתם מזדהים עם המדינה. מבחינה פוליטית דעותיהם נוטות באופן יחסי לכיוון השמאל במפה הפוליטית. הם לא מתנגדים להחזרת שטחים, ואחוז גבוהה מהם תומכים בפינוי התנחלויות בדרך לפתרון שתי מדינות לשני עמים. בנוסף הם בעד שוויון זכויות לערבים.

אפיונים דמוגרפיים בולטים: מדובר על פלח מבוגר יחסית – קרוב לשני שלישי ממנו הם בני 35 ומעלה. כשליש מהם לומדים ועוד כשליש לומדים ועובדים, כשני שלישי מהם הם גברים ורבע מהם חיים בשכונה נפרדת.

6. "הטוב שבשני העולמות" (7.9% מהמדגם)

אפיון בולט של השייכים לפלח זה הוא רגל בעולם החרדי ורגל חזקה בעולם שמחוצה לו. הם היו רוצים במדינת הלכה, וסבורים שתפקיד החברה החרדית בישראל הוא שמירה על היהדות והם בעד ציות מוחלט לרבנים. יחד עם זאת הכי פחות חשובה להם הבדלנות והשמירה על אורח החיים החרדי, מה שמתבטא בכך שאין להם בעיה עם חשיפה למדיה לא חרדית, ושהם רוצים להכיר ללא חרדים.

משתני הרצון להשתייך לחברה הישראלית שמאפיינים את השייכים לפלח זה הם רוצים לראות יותר חרדים באקדמיה, תמיכה בגיוס חרדים שאינם לומדים בישיבות, אין להם התנגדות ללימודי הליבה, אין להם בעיה לבלות חופשות עם כאלו שאינם חרדים, אינם תומכים בהפרדה מגדרית במקומות ציבוריים, וכחות מהשאר חושבים שחינוך חרדי מכין טוב יותר לחיים מאשר חינוך רגיל. הם בעד תכנון משפחה – יותר משאר הפלחים.

למשתייכים לפלח זה חשוב להיות מבוססים כלכלית. ערך זה מגיע יד ביד עם אהבה להתפנק בקניות. הם חשופים למדיה שאינה חרדית יותר מאחרים. מחציתם בעלי גישה לאינטרנט רגיל, ומחצית מהגולשים מגיעים לארבע שעות גלישה ביום. ל-30% מהם יש חשבונות פייסבוק. למעלה ממחציתם שומעים מוסיקה ללא תכנים דתיים לעתים קרובות, ואחוז דומה קורא ספרים שנכתבו על ידי סופרים חילונים או לא יהודים. כרבע צופים בטלוויזיה או מאזינים ברדיו לשידורי ספורט, והם פחות מתנגדים לפרסומות לא צנועות.

אפיונים דמוגרפיים בולטים: אחוז הלומדים בפלח זה הוא הנמוך ביותר, לאחוז ניכר מהם הכנסה ממוצעת ומעל הממוצע, באופן יחסי יש בהם יותר ספרדים ומרביתם גרים בשכונות מעורבות.

7. "החוששים מרוב חרדי" (6.7% מהמדגם)

אפיון בולט של השייכים לפלח זה הוא החשש מהשתלטות חרדית על המדינה עם קורטוב של לאומנות, שהולכת יד ביד עם נטיה חזקה להשתלבות במדינה ובחברה הישראלית.

זהו הפלח שהכי חושש מהתחזית הדמוגרפית המנבאת רוב חרדי בעוד מספר שנים, ויותר מאחרים הם חוששים מהשתלטות חרדית ומתנגדים להפיכת ישראל למדינת הלכה. הם אינם סבורים שתפקיד החברה החרדית היא לשמור על היהדות. הם אינם מתנגדים לתחבורה ציבורית בשבת בישובים חילוניים. הם מעדיפים לראות חרדים משתלבים בשוק העבודה ובאקדמיה, ובעד גיוס חרדים שאינם לומדים.

הם לא דוגלים בבדלנות, ורוצים להתערות בחברה הלא חרדית. אין להם בעיה לגור בשכונות מעורבות. הם מעדיפים על עצמם כי היו מוכנים להכיר יותר חילונים, וכי יוצא להם לשוחח עם חילונים. הם מוכנים לעבוד במקום עבודה ללא הפרדה מגדרית, וכן הפרדה זו פחות חשובה להם במקומות ציבוריים. המשתייכים לפלח זה נחשפים למדיה לא חרדית במידה רבה. יש להם גישה לאינטרנט כשר יותר מכל פלח אחר, ואחוז גבוהה מהם קורא ספרות שנכתבה על ידי סופרים חילונים או לא יהודים. אחוז ניכר מהם אוהב לפנק את עצמו בקניות.

אפיונים דמוגרפיים בולטים: הפלח הצעיר ביותר – למעלה ממחציתם בני פחות מ-35, כשני שלישים מהם הם גברים וכשליש גרים בשכונות מעורבות.

נספח:

תיאור ניתוח הפלחים

ניצוד בוצע הפילוח

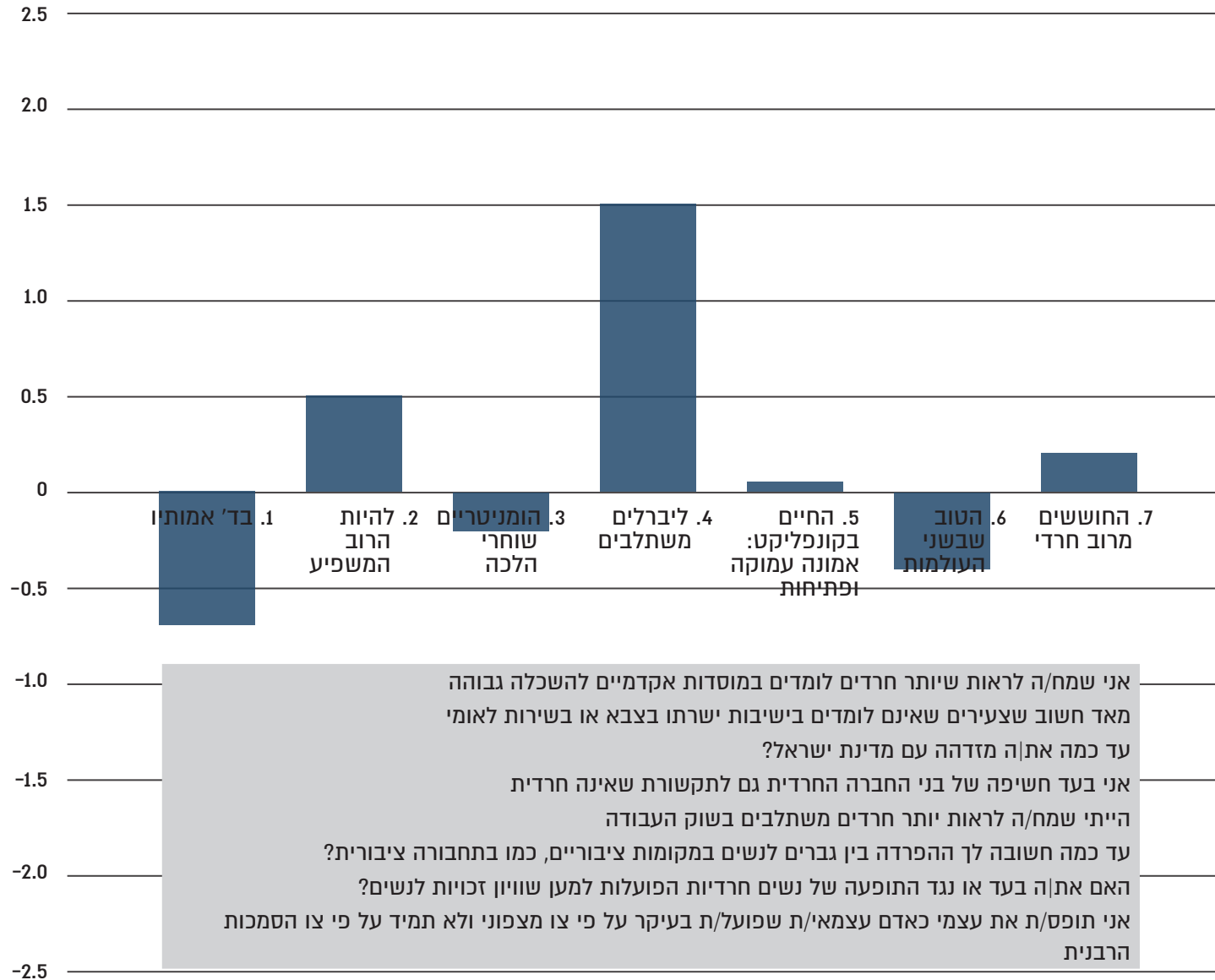
ניתוח הפלחים נעשה במספר שלבים:

1. ניתוח גורמים (Factor Analysis) – מטרת ניתוח זה הייתה למנוע כפילויות ולהוריד את מספר המשתנים (60) למספר גורמים שמאפשרים הבנה ושליטה טובה יותר. בניתוח זה שאלות בעלות גוון דומה שנמצא מתאם מתשובותיהם מאוחדות למעשה למשתנים חדשים שנקראים "גורמים".
2. ניתוח אשכולות (Cluster Analysis) – ניתוח שמטרתו למצוא נדגמים בעלי אפיון דומה לפי הצורה שבה הם השיבו על השאלון. התוצאה של התהליך הניבה שבעה פלחים
3. כל אחד מהפלחים שזוהו אופיין על פי ממוצעי התוצאות של הפקטורים, ההיגדים והנתונים הדמוגרפיים

ניתוח גורמים

שם הפקטור	היגד	מקדם
השתלבות במדינה	אני שמח/ה לראות שיותר חרדים לומדים במוסדות אקדמיים להשכלה גבוהה	.725
	מאד חשוב שצעירים שאינם לומדים בישיבות ישרתו בצבא או בשירות לאומי	.685
	עד כמה את/ה מזדהה עם מדינת ישראל?	.613
	אני בעד חשיפה של בני החברה החרדית גם לתקשורת שאינה חרדית	.593
	הייתי שמח/ה לראות יותר חרדים משתלבים בשוק העבודה	.586
	עד כמה חשובה לך ההפרדה בין גברים לנשים במקומות ציבוריים, כמו בתחבורה ציבורית?	-.522
	האם את/ה בעד או נגד התופעה של נשים חרדיות הפועלות למען שוויון זכויות לנשים?	.512
	אני תופס/ת את עצמי כאדם עצמאי שפועל בעיקר על פי צו מצפוני ולא תמיד על פי צו הסמכות הרבנית	.456
	עד כמה את/ה חשוף/ה למדיה שאינה חרדית כמו עיתונות, רדיו, טלוויזיה או אתרי אינטרנט?	-.743
	כשאת/ה יוצא/ת לחופשה, עד כמה חשוב לך שהנופשים האחרים יהיו גם הם חרדים?	.686
בידול ושמירה על מרחק מהחברה הישראלית - שמירה על אורח החיים החרדי	לדעתי, הדרך היחידה להכיר בני או בנות זוג היא על ידי שידוך	.605
	אין לי ספק שהחינוך החרדי תורני מכין טוב יותר לחיים מאשר החינוך הלא חרדי	.534
	לדעתי, נשים יכולות וצריכות למלא תפקידי ניהול	-.516
	אני מתנגד/ת ללימודי ליבה בבתי הספר החרדים	.511
	אני בעד תכנון גודל המשפחה ומספר הילדים בה	-.423
	מאד הייתי רוצה שתהיה כאן מדינת הלכה	.731
	אני סבור/ה שתפקיד החברה החרדית בישראל הוא שמירה על היהדות	.729
	התחזיות הדמוגרפיות המנבאות רוב חרדי בעוד מספר שנים די משמחות אותי	.674
	באיזו תדירות יוצא לך לשוחח עם אדם שאינו חרדי?	.676
	הייתי שמח/ה להכיר יותר חילוניים	.592
רצון להתערות	אני נגד התנחלויות ביהודה ושומרון	-.473
	הייתי שמח/ה להכיר יותר חילוניים	.592
הומניטריות / מצפון	אני סבור/ה שערבים אזרחי ישראל צריכים להיות אזרחים שווים זכויות במדינה	.732
	אני בעד העברת סיוע הומניטארי הכולל מזון ותרופות לרצועת עזה	.666
ציות לסמכות רבנית	אני סבור/ה שמה שהרבנים אומרים זו עמדתם האמתית שאינה מושפעת ממניעים או אנשים זרים	.587
	באיזו מידה לדעתך צריך לציית לסמכות הרבנית בכל מקרה, גם אם היא נוגדת את דעתך האישית?	.504
	אני תופס/ת את עצמי כאדם עצמאי שפועל בעיקר על פי צו מצפוני ולא תמיד על פי צו הסמכות הרבנית	-.456

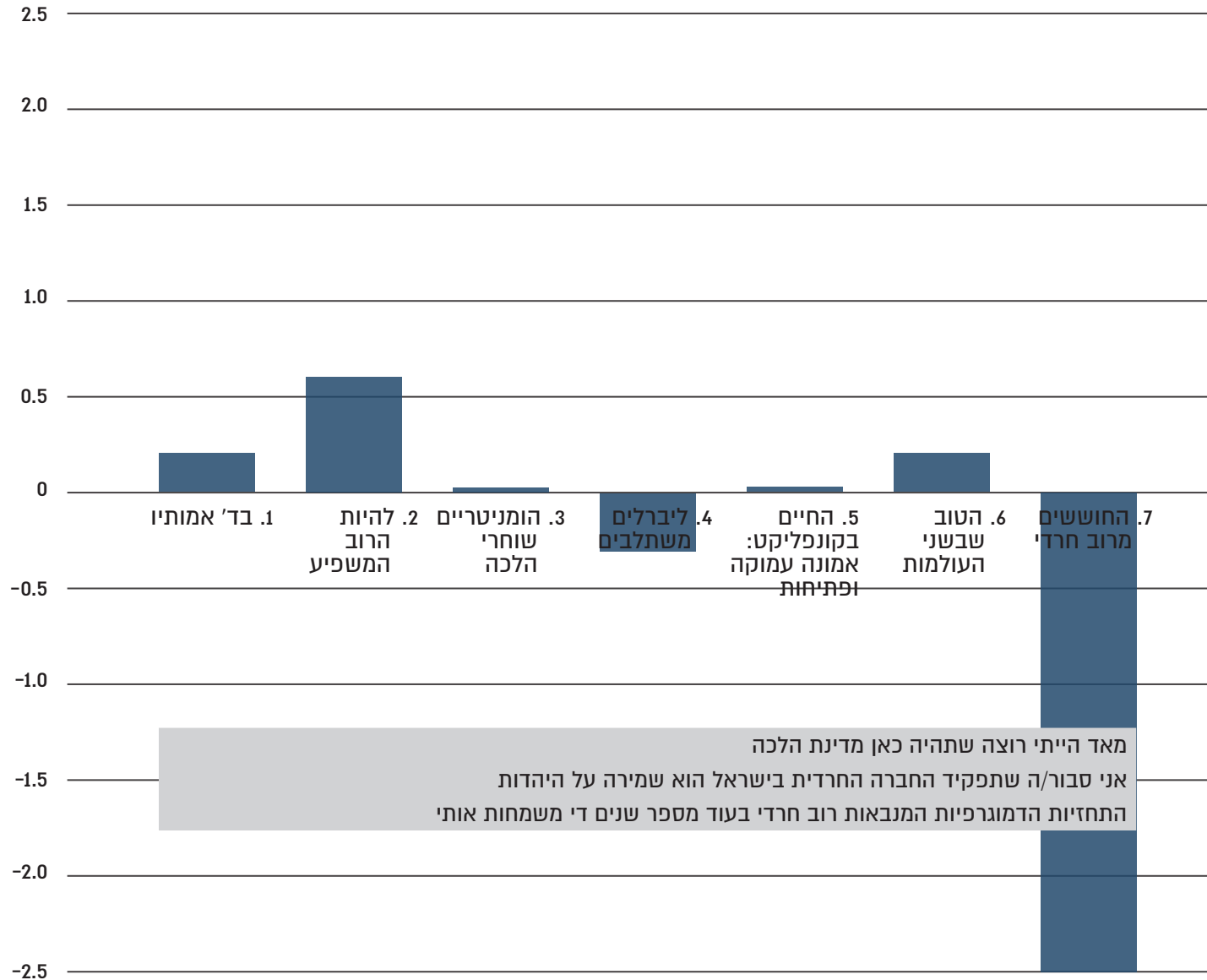
השתלבות במדינה

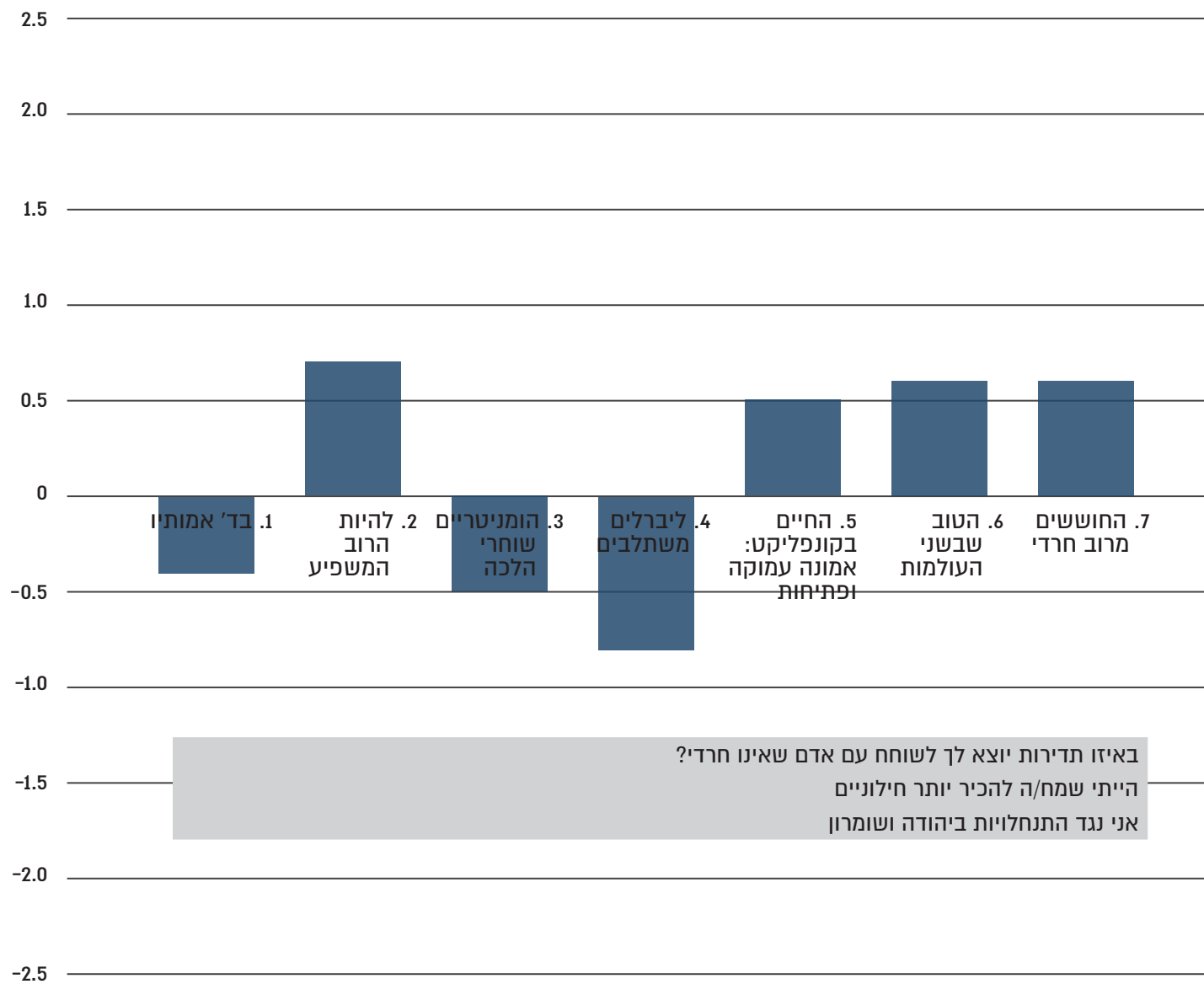
בידול ושמירה על מרחק מהחברה הישראלית - שמירה על אורח החיים החרדי

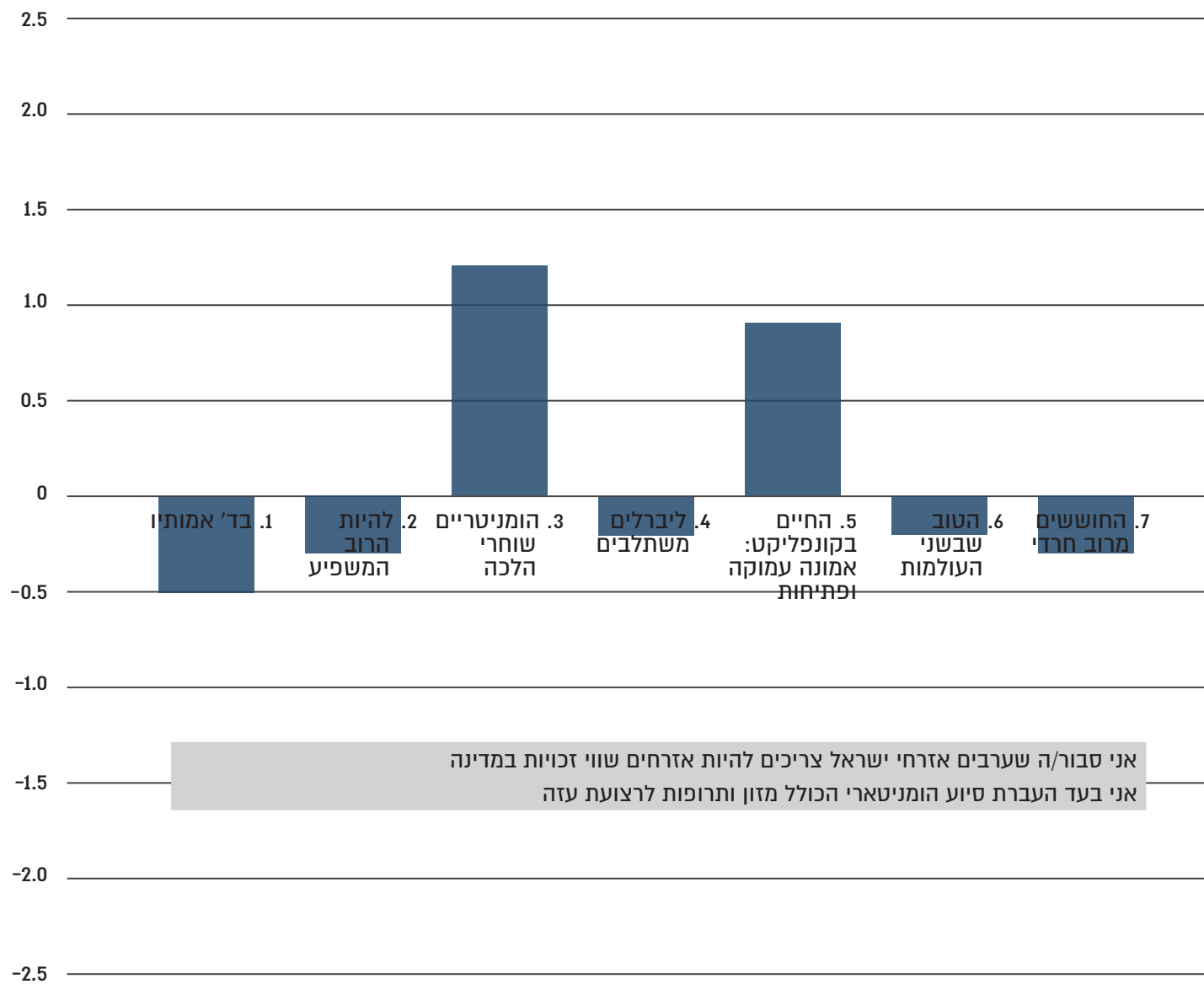
רצון להשתלמות חרדית

רצון להתערות חברתית

הומניטריות / מצפון

ציות לסמכות רבנית

